

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM

2013 – 2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Nová

**Toky finančních prostředků
z vybraných evropských fondů**

*Porovnání čerpání evropských prostředků u sektorových operačních programů
v programovém období 2007 - 2013*

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Josef Budík, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED

2013 - 2014

BACHELOR THESIS

Jana Nová

Flows of financial funds from selected European funds

Comparison of drawing of EU funds in the sectoral operational programs in the programming period 2007 - 2013

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Josef Budík, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jana Nová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu práce Ing. Josefu Budíkovi, CSc. za odbornou podporu, cenné rady a připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych také chtěla poděkovat svým bývalým i současným kolegům z Ministerstva pro místní rozvoj ČR za konzultace, poskytnuté materiály a podklady. A v neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině, zejména svým dvěma dcerám za psychickou podporu a trpělivost, kterou se mnou měly po celou dobu mého studia.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na toky finančních prostředků z vybraných evropských fondů, které představují specifický druh toků veřejných prostředků. Podpora z evropských prostředků je primárně definována pravidly Evropské komise a odvíjí se od cílů politik Evropské unie. Vzhledem k zadání bakalářské práce je v teoretické části pozornost věnována především Kohezní politice, fondům a operačním programům, které tuto politiku podporují. Teoretické poznatky jsou využity v praktické části, kde je analyzováno čerpání finančních prostředků u vybraných operačních programů v ČR. Na základě analýzy časových řad je porovnáno 8 sektorových operačních programů z hlediska průběhu čerpání evropských prostředků v letech 2007 – 2013. Zároveň je tato analýza doplněna o relaci s administrativní kapacitou jednotlivých sledovaných operačních programů.

Klíčové pojmy

Čerpání evropských prostředků, kohezní politika, operační programy, programové období 2007 - 2013, teorie veřejných financí, toky veřejných prostředků, veřejná podpora.

Annotation

Bachelor thesis is focused on financial flows of selected European public funds that are representing a specific type of flows of public funds. Support from European funds is primarily defined by the rules of the European Commission and depends on the policy objectives of the European Union. In consideration of the assignment the bachelor thesis is the theoretical part of the attention paid to the cohesion policy, the EU funds and the operational programmes supporting this policy. Theoretical knowledge is applied in the practical part, where it is analyzed the drawing of funds in selected operational programmes in the Czech Republic. Based on the analysis of time series it is compared 8 sectoral operational programmes for the course of drawing EU funds in the period 2007 – 2013. Alongside is this analysis added by the relation with the administration capacity of individual monitored operational programmes.

Key words

Cohesion policy, drawing of EU funds, flows of public funds, operational programmes, programming period 2007-2013, public support, theory of public finance.

OBSAH

ÚVOD	8
1 TEORIE VEŘEJNÝCH FINANCÍ	10
1.1 Teorie veřejných financí	10
2 CHARAKTERISTIKA PODPORY EKONOMICKÝCH AKTIVIT Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ A VZNIK FONDŮ	16
2.1 Charakteristika podpory ekonomických aktivit	16
2.2 Vznik Evropských fondů a jejich specifika.....	19
2. 3. Evropské fondy a veřejná podpora	21
3 CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ V ČR ..30	
3. 1 Charakteristika jednotlivých programů současného programového období .31	
3. 2 Specifická pravidla přidělování finančních prostředků.....	35
4 VÝBĚR INDIKÁTORŮ PRO ANALÝZU OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A VÝBĚR ANALYTICKÝCH METOD	39
4.1 Výběr indikátorů pro analýzu operačních programů.....	39
4.2 Analýza časových řad, metody porovnávání trendů.....	40
5 ANALÝZA VYBRANÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	41
5.1 Struktury pro zajištění čerpání finančních prostředků z EU v ČR.....	42
5.2 Finanční toky	43
5.3 Porovnání vývoje.....	45
6 ADMINISTRATIVNÍ KAPACITA PRO ZABEZPEČENÍ OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	53
6.1 Porovnání vývoje administrativní kapacity u sledovaných operačních programů	55
6.2 Porovnání náročnosti jednotlivých sledovaných operačních programů na administrativní kapacitu	58
ZÁVĚR	61
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	64
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	72
SEZNAM PŘÍLOH	73

ÚVOD

Dotace z evropských fondů představují specifický druh toku veřejných prostředků, který je primárně definován pravidly Evropské komise (EK) a odvíjí se od cílů jednotlivých politik Evropské unie (EU). Touto problematikou, ale současně i problematikou veřejných financí, se zabývá J. Peková. Objemově nejvýznamnější jsou dotační tituly vázané na společnou zemědělskou politiku EU a dále na Politiku hospodářské a sociální soudržnosti (tzv. Kohezní politiku). Vzhledem k zadání bakalářské práce je pozornost věnována především zmíněné Kohezní politice, fondům a operačním programům, které tuto politiku podporují.

Na Kohezní politiku EU vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu. Cílem této politiky je zmírnit rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími zeměmi EU a zároveň zvyšovat sílu EU jako celku ve světovém měřítku. Hlavním nástrojem podpory pro Kohezní politiku z veřejných zdrojů jsou v EU evropské fondy, konkrétně Strukturální fondy (SF) a Fond soudržnosti (FS). Tímto tématem se zabývá J. Budík.

Vstupem České republiky do EU 1. 5. 2004 se otevřela možnost plně využívat výhod evropské integrace. Vstupem do EU dostala Česká republika možnost účastnit se poslední tři roky, tj. v letech 2004 - 2006 plnohodnotně třetího programového období (2000 - 2006). Od 1. ledna 2007 pak bylo zahájeno v EU další sedmileté programové období. V oblasti Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti došlo v této souvislosti ke změně počtu Strukturálních fondů. V předchozím období (2000 – 2006) byly využívány čtyři Strukturální fondy (Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond a Finanční nástroj na podporu rybolovu). V současném programovém období (2007 – 2013) byl snížen počet SF na dva, tj. Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Zbylé dva fondy se transformovaly v Evropský rybářský fond a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (a současně se staly součástí Společné zemědělské politiky).

Pro volbu tohoto tématu pro bakalářskou práci jsou v zásadě dva důvody. V první řadě bych chtěla ukázat na význam jedné skupiny operačních programů, konkrétně na význam tzv. tematických (sektorových) operačních programů. Druhým důvodem této volby jsou mé vlastní osobní zkušenosti z Ministerstva pro místní rozvoj z oblasti finanční, účetní i statisticko-evidenční, a to u programů, u kterých je MMR Řídicím orgánem – Integrovaného operačního programu a Operačního programu technická pomoc.

V teoretické části bakalářské práce jsou analyzována teoretická východiska toků finančních prostředků z evropských fondů, resp. vzniku evropských fondů z pohledu mezinárodních aspektů veřejných financí. Zároveň je také diskutován význam Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro hospodářský a sociální rozvoj v České republice.

Těžiště analytické části práce je zaměřeno na programové období 2007 – 2013. V současném programovém období má ČR z evropských fondů k dispozici 26,7 miliard EUR. Česká republika si pro nynější období vyjednala celkem 26 operačních programů. Osm z nich je zaměřeno tematicky vždy na jeden sektor (např. na dopravu, vědu a vzdělávání, zaměstnanost, životní prostředí), a proto jsou nazývány sektorovými operačními programy, a jim přidělená částka představuje téměř 80 % z celkového objemu; sedm regionálně (např. na Středočeský kraj, Moravskoslezsko atd. - tzv. NUTS II) a dva specifické na hl. m. Prahu. Ostatních devět programů umožňuje v rámci nově přijatého CÍLe 3 rozvíjet přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci, či zajišťují technické a administrativní zázemí realizace politiky soudržnosti.

Cílem bakalářské práce je analyzovat čerpání finančních prostředků u vybraných operačních programů v ČR, konkrétně u sektorových operačních programů. V úvodu analýzy se nejdříve zaměřuji na struktury pro zajištění čerpání finančních prostředků z EU v ČR, následně definuji a popisuji toky finančních prostředků a na závěr konkrétně porovnáám vývoj vybraných operačních programů podle:

- a) objemu podaných žádostí;
- b) objemu prostředků ve vydaných rozhodnutích;
- c) objemu proplacených prostředků příjemcům a
- d) objemu certifikovaných výdajů.

Metodou analýzy časových řad je podrobně porovnáno všech 8 sektorových operačních programů z hlediska průběhu čerpání evropských prostředků v letech 2007 – 2013 na základě výše popsaných vybraných indikátorů. Pro analýzu jsou využity tabulky z prosincových Měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání Strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013, které jsou uvedeny v příloze. Výsledky jsou pro lepší přehlednost znázorněny graficky.

Důležitým cílem je doplnění analýzy o zcela nový rozměr - o relaci s administrativní kapacitou jednotlivých sledovaných operačních programů, a to z pohledu vývoje administrativní kapacity u sledovaných operačních programů a porovnání finančního objemu na jednoho pracovníka.

TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORIE VEŘEJNÝCH FINANČÍ

Problematika veřejné správy a její financování patří k aktuálním a zároveň závažným teoretickým i praktickým otázkám veřejných financí. Veřejné finance se zabývají ekonomicko-peněžními vztahy na ose stát a ostatní subjekty.

1.1 Teorie veřejných financí

Veřejné finance jsou peněžní vztahy vznikající v souvislosti s tvorbou, rozdělováním a použitím peněžních prostředků spojených s činností veřejných institucí. Finanční vztahy a operace probíhají v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy a ostatními subjekty, např. občany, domácnostmi, firmami, neziskovými organizacemi. Též se o nich dá říci, že slouží k uspokojování potřeb obyvatelstva na úrovni státu, krajů a obcí.

Problémem financování potřeb veřejného sektoru je nedostatek finančních zdrojů a současně napjatost mezi příjmy a výdaji veřejných rozpočtů. Právě zdroje rozpočtové soustavy se používají na financování veřejné správy a ostatních resortů veřejného sektoru. Této problematice se srozumitelnou a zřetelnou formou ve své publikaci věnují autoři Peková, Pilný a Jetmar, kteří uvádějí, že *„Veřejné finance mají za úkol zajistit zdroje financování netržních aktivit státu a územní samosprávy, hospodárné a efektivní využívání finančních prostředků ve veřejném sektoru. Zdrojem financování netržních činností jsou především daně. Tvoří největší skupinu finančních prostředků rozpočtové soustavy.“*¹.

Do veřejné rozpočtové soustavy, která představuje souhrn institucí, orgánů a veřejných rozpočtů vč. vztahů vznikajících mezi nimi, patří:

- státní rozpočet,
- rozpočty krajů,
- rozpočty obcí,
- rozpočty dobrovolných svazků obcí,

¹ Peková, J., J. Pilný a M. Jetmar. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 71. ISBN 978-80-7357-351-5.

- rozpočty příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky,
- rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti,

a dále do rozpočtové soustavy patří:

- státní fondy,
- fondy krajů a obcí,
- fond veřejného zdravotního pojištění s navazujícími rozpočty zdravotních pojišťoven,
- specifický transformační fond, kterým je Státní pozemkový úřad.

Hlavní roli hraje státní rozpočet. Je možné ho zjednodušeně definovat jako bilanci zachycující plánované výdaje a příjmy státu na jeden kalendářní rok. Jeho prostřednictvím centrální vláda kryje cíle jednotlivých vládních politik.

*„Rozpočet je nejdůležitější politický dokument ...“*² A současně *„Rozpočet slouží jako primární mechanismus pro plánování a řízení ve veřejných organizacích. Různé techniky rozpočtování a formáty přináší různé aspekty plánování – řídicí kontinuita, nicméně.“*³ Veřejné rozpočty jsou charakteristické mj. tím, že převážně soustřeďují veřejné prostředky. To jsou takové prostředky, které byly získány primárně na základě principů nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalentnosti. Tedy, rozpočet, který sdružuje a rozděluje převážně veřejné prostředky, o kterých se rozhoduje veřejnou volbou a podléhají veřejné kontrole, k zajištění veřejných statků, můžeme označit za rozpočet veřejný.

Ke státnímu rozpočtu do centrální roviny patří i státní fondy. Vláda jimi kryje rozpočtově specifické a účelově stanovené cíle související s působností daného fondu. Státní fondy existují ve formě tzv. mimorozpočtových státních fondů a patří sem např. Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond životního prostředí ČR, Státní fond dopravní infrastruktury.

Na centrální úrovni působí rovněž účelové vládní instituce, k nim patří např. Exportní garanční pojišťovací společnost, a. s., Česká exportní banka, Česká záruční a rozvojová banka a. s. Tyto instituce realizují činnosti, z nichž jsou kryty výdaje, které souvisejí s účelem, k němuž byly založeny.

² *„Budget is the most important policy document ...”*

Steiss, A. W. a E. O. Cyprian Nwagwu. *Financial Planning and Management in Public Organizations*. New York: Marcel Dekker, Inc., 2001, s. 167. ISBN 0-8247-0583-1.

³ *„The budget serves as a primary mechanism of both planning and control in public organizations. Various budgeting techniques and formats serve different aspects of the planning – control continuum, however.“*
Steiss, A. W. a E. O. Cyprian Nwagwu. *Financial Planning and Management in Public Organizations*. New York: Marcel Dekker, Inc., 2001, s. 167. ISBN 0-8247-0583-1.

Na úrovni samosprávy (kraje, obce) se též sestavují pro realizaci jejich programových cílů rozpočty. Rozpočet je finanční plán, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku. Samosprávy mohou také zakládat mimorozpočtové fondy, jejich počet, struktura a účel i název takového fondu závisí na rozhodnutí obecního zastupitelstva.

Toto rozdělení veřejného rozpočtu z hlediska centrální a samosprávné úrovně veřejných rozpočtů nazýváme pohledem institucionálním. Druhým hlediskem je systémový pohled - jako tok příjmů a tok výdajů. Poměr mezi veřejnými příjmy a veřejnými výdaji vypovídá o stavu systému rozpočtu. Stav tohoto systému kvantifikujeme ukazateli rozpočtové bilance. Mohou nastat celkem tři bilanční případy:

1. příjmy = výdaje, pak je rozpočet sestaven jako vyrovnaný,
2. příjmy > výdaje, pak se jedná o přebytkově sestavený rozpočet a
3. příjmy < výdaje, pak se jedná o deficitně sestavený rozpočet.

Obecně platí, že rozpočtová bilance vypovídá o finančním hospodaření vlády, resp. samosprávného celku. Na veřejný rozpočet je možné nahlížet také jako na finanční plán. Jeho problémem je stále ještě dominantní krátkodobé roční rozpočtové plánování. Stát, ale i každá úroveň a článek územní samosprávy (tzn. obec, kraj) hospodaří podle svých ročních rozpočtů, které obsahují jak cíle výdajových aktivit, jejich zamýšlenou alokaci a užití, realizované druhy veřejných výdajů, tak i zdrojovou stranu. Rozpočet je tedy nástrojem pro alokaci a redistribuci zdrojů. Jeho prostřednictvím jsou financovány veřejné statky a služby a systémem různých transferů je prováděno přerozdělování. Protože veřejné zdroje jsou vzácné, je žádoucí nalézt takový redistribuční a alokační mechanismus, který umožní nakládat s omezenými zdroji hospodárně, efektivně a účelně, s ohledem na stanovené priority cílů veřejných a výdajových politik. Zároveň ale velikost finančních toků na příjmové i výdajové straně veřejných rozpočtů ovlivňuje vládní politika. Veřejné finance se tak stávají nástrojem k veřejné kontrole veřejných politik a prostředkem k řízení společnosti prostřednictvím finančních toků, daňové, rozpočtové a fiskální politiky. Veřejné finance jsou instrumentem k řízení společnosti a stávají se indikátory účinnosti veřejných politik. Tímto problémem a též otázkou finanční podpory podnikání z fondů EU se zabývají autoři František Ochrana, Jan Pavel, Leoš Vítek a kol. ve své knize *Veřejný sektor a veřejné finance*.⁴

⁴ OCHRANA F., J. PAVEL, L. VÍTEK a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

„Příjmy a předpovídání výdajů hrají důležitou roli ve veřejném rozpočtu a finančním řízení, a to zejména v době finančních omezení, kdy občané kladou větší zodpovědnost na vládu, aby efektivněji využívala peníze daňových poplatníků.“⁵

Toto je důležité hlavně v současné době, v době ekonomické recese. Na druhé straně občané prokazují vládě důvěru, když se podílejí na krytí schodku státního rozpočtu svými úsporami - koupí spořicími státními dluhopisy.

Státní rozpočet je sestavován jako bilance příjmů a výdajů státního rozpočtu a skládá se z:

- příjmů celkem
- výdajů celkem
- z toho: finanční vztahy k rozpočtům
 - krajů
 - obcí v úhrnech po jednotlivých krajích
 - hlavního města Prahy.

V současné době takto sestavený rozpočet České republiky vykazuje schodek a v bilanci je též popsáno jeho financování, které z velké části představuje zvýšení stavu státních dluhopisů.

Součástí bilance státního rozpočtu je i celkový přehled příjmů a výdajů podle kapitol, kam patří např.

- Kancelář prezidenta republiky
- Poslanecká sněmovna Parlamentu
- Senát Parlamentu
- Úřad vlády České republiky
- Bezpečnostní informační služba
- Ministerstva (jednotlivě)
- Národní bezpečnostní úřad
- Kancelář veřejného ochránce práv
- Grantová agentura České republiky
- Český telekomunikační úřad
- Úřad pro ochranu osobních údajů

⁵ „Revenue and expenditure forecasting plays an important role in public budgeting and financial management, particularly during times of financial constraint, when citizens impose greater accountability upon government to use taxpayer dollars more efficiently.“
Sun, J. a T. D. Lurch. *Government Budget Forecasting: Theory and Practice*, USA: CRC Press Taylor & Francis Group, 2008, s. 1. ISBN 978-1-4200-4582-6.

- Úřad průmyslového vlastnictví
- Český statistický úřad ad.

Jednotlivé kapitoly jsou dále rozpracovány na jednotlivé finanční ukazatele, a to na souhrnné ukazatele, tj. příjmy celkem a výdaje celkem; specifické ukazatele – tj. např. nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery; specifické ukazatele, tj. výdaje kapitoly a průřezové ukazatele, tj. např. platy zaměstnanců, povinné pojistné placené zaměstnavatelem.

Příjmy státního rozpočtu jsou tvořeny převážně výnosy z daní (DPH, spotřební daně, daně z příjmů fyzických a právnických osob, správních poplatků, daně dědické a darovací, daně z převodu nemovitostí), pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a nedaňovými příjmy, vč. kapitálových. Za nedaňový příjem se považuje také 25 % výnosu cel, který podle práva EU zůstává ponechán členskými státy na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem, příjmy z činnosti organizačních složek státu a odvody příspěvkových organizací, sankce za porušení rozpočtové kázně, správní a soudní poplatky, příjmy z prodeje a pronájmu majetku ČR, výnosy z cenných papírů, jejichž nákup byl realizován z prostředků státního rozpočtu, a pokuty. Součástí příjmů SR jsou též peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu EU na realizaci politik Evropské unie (prostředky ze SF, FS, Evropského zemědělského záručního fondu, Evropského rybářského fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a z dalších finančních mechanismů např. EHS/Norsko – tzv. Norské fondy ad.).

Výdaje státního rozpočtu jdou zejména na zabezpečení funkce státu, tj. výdaje na činnost organizačních složek státu (vč. příspěvkových organizací), dotace na financování programů a akcí, výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, ostatní sociální dávky, výdaje na podporu v nezaměstnanosti, podporu při rekvalifikaci a na aktivní politiku zaměstnanosti, dále dotace a příspěvky krajům a obcím, státním fondům, dotace podnikatelským subjektům, nestátním neziskovým organizacím a i též výdaje související s dluhovou službou, dotace fyzickým a právnickým osobám, které nevyvíjejí podnikatelskou činnost, na výstavbu, opravy, modernizace a rekonstrukce bytového fondu a na výstavbu technické infrastruktury. Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů EU, prostředky na zajištění předfinancování u výdajů, které jsou spolufinancovány ze zdrojů EU nebo finančních mechanismů EHP/Norsko ad. Problematikou finančních prostředků z vybraných

evropských fondů, konkrétněji sektorovými operačními programy, se budu podrobněji zabývat v další části této práce.

Strukturu evropského rozpočtu, podmínky a principy jeho sestavování, příjmy a výdaje popisují ve své knize autoři Fiala a Pitrová.⁶ Problematikou významu evropských Strukturálních fondů a regionální politiky pro ekonomický rozvoj České republiky jako země, která z těchto fondů může čerpat finanční prostředky, se zabývá J. Budík.⁷ Ve své publikaci objasňuje koncepční a institucionální dimenzi problému.

Seznámení se s problematikou veřejných financí a problematikou finančních prostředků evropských fondů bylo důležité z hlediska zadání této práce. V praktické části práce se budu zabývat porovnáváním vybraných ukazatelů tematických operačních programů, z nichž část prostředků jednotlivých projektů je financována právě ze státního rozpočtu. A současně následující kapitola je věnována ekonomické podpoře z veřejných zdrojů.

⁶ Fiala, P. a M. Pitrová. *Evropská unie*. 1. vyd., 3. dotisk. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. ISBN 80-7325-015-2.

⁷ Budík, J. *Evropské strukturální fondy a jejich využití*. 1. vyd. Praha: Eupress, 2009. ISBN 978-80-7408-014-2.

2 CHARAKTERISTIKA PODPORY EKONOMICKÝCH AKTIVIT Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ A VZNIK FONDŮ

Implementace každého nového finančního nástroje (včetně fondů) na úrovni členských států začíná návrhem Evropské komise. Nová právní norma Evropské unie bez tohoto návrhu ani nemůže vzniknout. Návrhy EK se poté projednávají v Radě Evropské unie a v Evropském parlamentu.

2.1 Charakteristika podpory ekonomických aktivit

Podpora ekonomických aktivit z prostředků EU vyplývá z cílů a priorit, které si EU stanoví pro konkrétní programová období. Pro podporu ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti je klíčové, jaké cíle jsou stanoveny v rámci Kohezní politiky.

Evropská unie představuje hospodářsky vysoce propojený celek, ve kterém však přetrvávají výrazné ekonomické a sociální rozdíly mezi regiony EU. To je hlavní impuls k hledání finančních nástrojů k podpoře ekonomických aktivit cílených na vyrovnávání těchto rozdílů. Evropská unie tak prostřednictvím Kohezní politiky usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj svých členských států a jejich regionů, resp. o zmírnění rozdílů v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími regiony EU.

Důraz je kladen na udržitelný růst, inovace a konkurenceschopnost a vysokou míru zaměstnanosti. Kohezní politika patří vedle zemědělské politiky k nejvýznamnějším evropským agendám a EU na ni vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu. Součástí Kohezní politiky EU, vedle hlavních proudů zaměřených na zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti ekonomik, snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi regiony či na posilování zaměstnanosti v regionech podpory, je také oblast tzv. přeshraniční spolupráce. Společné přeshraniční projekty partnerů z obou stran hranic posilují sounáležitost regionů k EU, tlumí historické problémy v příhraničních oblastech a přinášejí užitek na obou stranách hranic.

Evropská unie sleduje 3 základní cíle pro roky 2007 – 2013:

Cíl 1 Konvergence: podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle

způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou EU. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy.

Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I ⁸, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá hl. m. Praha.

Cíl 3 Evropská územní spolupráce: podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů.

Mapa 1: Regiony NUTS II

Zdroj⁹

⁸ NUTS, NUTS II, NUTS III - jedná se o zkratku z francouzštiny - Nomenclature des Unites Territoriales Statistique - klasifikace územních statistických jednotek. Tyto statistické územní jednotky Evropské unie jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Jednotky NUTS jsou skladebné od úrovně NUTS 0, NUTS I, NUTS II až po NUTS V. Česká republika je na jednotlivé úrovně NUTS rozdělena následovně: NUTS 0 a NUTS I je celá Česká republika, NUTS II jsou regiony soudržnosti (územní jednotky bez vlastní správy uměle vytvořené pro potřeby nomenklatury NUTS, v ČR tzv. sdružené kraje), NUTS III jsou kraje, NUTS IV okresy a NUTS V obce. Pro úroveň NUTS IV se používá také označení Místní administrativní jednotka (LAU 1), pro NUTS V označení LAU 2.

⁹ Dostupné z: <http://www.navrhniprojekt.cz/fondy-eu.html> dne 12.12.2013

Základní cíle se zpravidla pro každé další programové období mění. Zřejmě nejdůležitějším dokumentem pro budoucnost Kohezní politiky po roce 2013 byla „Pátá zpráva EK o hospodářské, sociální a územní soudržnosti“ (Pátá kohezní zpráva). Výsledky veřejné konzultace byly shrnuty a diskutovány v rámci tzv. Kohezního fóra ve dnech 31. ledna a 1. února 2011 v Bruselu. Evropská komise následně předložila návrh příštího střednědobého finančního rámce EU a legislativní návrhy k jednotlivým kapitolám budoucího rozpočtu EU, včetně Kohezní politiky. V širší souvislosti s revizí rozpočtu EU Pátá kohezní zpráva zdůrazňuje, že budoucí investice do koheze musí být těsně spjaty s naplňováním cílů Strategie Evropa 2020. Zpráva také navrhuje zavést mnohem přísnější podmínky (tzv. kondicionality). Přetrvávající sociální účinky krize a nutnost maximálně využít prostředky z veřejných výdajů si vyžadují ambiciózní reformu Kohezní politiky. Pátá kohezní zpráva obsahuje poměrně rozsáhlou analytickou část obsahující argumenty pro Závěry (ve formě Sdělení EK Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance). Závěry shrnují konkrétní návrhy EK ke zvýšení přínosu Kohezní politiky pro Evropu, účinnějšímu a jednoduššímu modelu implementace a architektury Kohezní politiky.

V této souvislosti je třeba zmínit, že Strategie Evropa 2020 představuje hlavní hospodářskou reformní linii EU do roku 2020 a nahrazuje tzv. Lisabonskou strategii. Vychází se z toho, že Evropa může uspět pouze tehdy, bude-li jednat v konkrétních směrech kolektivně – jako Unie. Potřebuje proto strategii, která by přispěla k tomu, aby z krize vyšla posílená jako udržitelná ekonomika, podporující začlenění a vykazující vysokou úroveň zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. Evropa 2020 stanoví vizi evropského sociálně tržního hospodářství pro 21. století.

Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority:

- Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích.
- Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje.
- Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

Hlavní gesci za ČR v oblasti Kohezní politiky má MMR, které vede přípravu budoucího programového období 2014 - 2020.

2.2 Vznik Evropských fondů a jejich specifika

Hlavním nástrojem pro realizaci Kohezní politiky jsou fondy EU, jejichž prostřednictvím jsou nastaveny finanční toky prostředků určených ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi regiony. Vymezení jednotlivých fondů i jejich určení a následné využívání v praxi je dáno jednak rozhodnutími, nařízeními a usneseními Rady EU, jednak rozhodnutími, usneseními a sděleními Komise.

Evropská unie disponuje třemi hlavními dotačními fondy pro Kohezní politiku: dvěma Strukturálními fondy, tzn.:

Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF)

Evropským sociálním fondem (ESF)

a

Fondem soudržnosti (FS).

Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund – ERDF) byl založen v roce 1975 a dodnes je objemem finančních prostředků největším fondem. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) jsou podporovány především investiční projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu a podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.

Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF) byl založen v roce 1960 a je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU. Z Evropského sociálního fondu (ESF) jsou podporovány především neinvestiční projekty (tzv. měkké projekty), jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání informačních technologií pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace

kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

Fond soudržnosti (Cohesion Fund – CF, resp. FS) je na rozdíl od Strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Fond založila Maastrichtská smlouva v roce 1993 a jeho původním smyslem bylo posílit ekonomickou a sociální soudržnost tím, že pomáhal nejméně prosperujícím státům účastnit se hospodářské a měnové unie. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční infrastrukturní projekty, jeho pomoc je určena na přímé financování konkrétních velkých projektů v oblasti životního prostředí, rozvoje dopravy (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a nově i v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Členský stát má možnost čerpat prostředky z FS, pokud jeho hrubý národní produkt na obyvatele (HNP) nepřekročí 90 % průměru EU.

Pokud jde o mechanismus čerpání, každá členská země si dojednává s Evropskou komisí operační programy (OP), které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi evropskými fondy a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech a které se vždy nově připravují pro každé programové období.

V rámci finanční disciplíny EK zavedla Pravidlo $n+3/n+2$ ¹⁰, které je legislativně zakotveno v oddílu 7 "Automatické zrušení závazku" (články 93 - 97) Obecného nařízení. Následně Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539 z 16. června 2010 byly články 93 a 94 Obecného nařízení upřesněny pro programové období 2007 -2013. Pokud není část ročního rozpočtového závazku daného operačního programu použita na předběžné nebo průběžné platby do konce kalendářního roku $n+3$ (platí pro alokace roku 2008, 2009 a 2010), resp. $n+2$ (platí pro alokace roku 2011, 2012 a 2013), snižuje se alokace na dotýčný kalendářní rok tohoto operačního programu o tuto nevyčerpanou část finančních prostředků (podrobněji viz kapitola 3).

Použití pravidla $n+3/n+2$ se vztahuje na celkový rozpočtový závazek operačních programů a nikoli na jednotlivé výzvy operačních programů. Podle čl. 75 Obecného nařízení se rozpočtové závazky Společenství na operační programy přijímají každoročně pro každý fond a cíl v období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013.

¹⁰ Pravidlo $n+2$ bylo zavedeno EK poprvé v programovém období 2000-2006 s cílem předcházet rizikovým oblastem implementace a zvýšit plynulost a efektivitu poskytované podpory. V aktuálním programovém období v rámci sledování pravidla $n+2/n+3$ byla alokace roku 2007 přičtena ve výši 1/6 k částkám alokací let 2008 - 2013, tj. pro alokaci 2007 neplatí pravidlo $n+3$. Vlastní výše alokací na jednotlivé roky se nemění.

Za vyčerpané finanční prostředky ze Strukturálních fondů či Fondu soudržnosti se považují tzv. certifikované výdaje, tj. „Certifikované výdaje předložené EK“. Jedná se o objem finančních prostředků, u kterých byla zkontrolována a potvrzena správnost údajů a funkčnost systému řízení a kontroly, tj. u kterých bylo provedeno ověření, že výdaje byly vynaloženy v souladu s předpisy EU a ČR. Certifikované výdaje jsou poté zaslány v žádosti o proplacení EK, která je následně zašle na účet Platebního a certifikačního orgánu (PCO). Certifikované výdaje předložené EK závisí na plnění předchozích stavů implementace, tj. na stavu vyhlášených výzev, schválených projektů (tj. projektů s vydaným Rozhodnutím či podepsanou Smlouvou), proplacených prostředků příjemcům a prostředků v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO, a na plynulosti čerpání.

V souvislosti s využíváním evropských fondů je ještě třeba zmínit, že speciální regulací, resp. schvalováním ze strany EK procházejí tzv. velké projekty. Velký projekt je definován jako operace složená z řady prací, činností nebo služeb, jejíž celkové náklady přesahují 50 mil. EUR (viz čl. 39 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, které bylo změněno Nařízením rady (ES) č. 539/2010 ze dne 16. června 2010).

2.3 Evropské fondy a veřejná podpora

Spolu se záměrem vytvořit společné evropské fondy k vyrovnávání ekonomických a sociálních rozdílů v regionech společenství, musela Evropská komise řešit jiný významný problém, a to vztah k veřejné podpoře. I tuto problematiku ve své knize popisuje J. Budík.¹¹

Z hlediska teorií fungování trhu je nejlepší podporou žádná podpora. V zásadě jakákoli státní či nadnárodní intervence může ovlivňovat společný trh, a proto i vznik evropských fondů předcházely diskuse o přijatelnosti veřejné podpory. Neuvážené široké poskytování veřejné podpory by totiž mohlo vést k vážnému ohrožení hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu bylo nutné, aby bylo její udělování v Evropské unii striktně regulováno.

¹¹ Budík, J. *Evropské strukturální fondy a jejich využití*. 1. vyd. Praha: Eupress, 2009. ISBN 978-80-7408-014-2.

Definování a regulace poskytování veřejné podpory je pro poskytování pomoci z evropských fondů klíčovou záležitostí. Výsledné řešení v přijaté formulaci veřejné podpory a výjimek je poměrně složitým systémem, který přináší značnou míru nejistoty jak příjemcům podpory, tak poskytovatelům dotací. Je tu totiž stále riziko, že EK na základě svých kontrolních pravomocí v dalších 10 letech posoudí plnění jako protiprávní veřejnou podporu, tedy podporu neslučitelnou s vnitřním trhem. Pro příjemce podpory by takové rozhodnutí znamenalo navrácení přijaté veřejné podpory, a to včetně úroků určených EK. Poskytovatel by potom mohl čelit nárokům na náhradu škody ze strany konkurentů příjemce podpory zejména v podobě ušlého zisku, kterého mohli dosáhnout nebýt protiprávního zvýhodnění příjemce podpory. Je-li Evropskou komisí v případě protiprávní podpory vydáno negativní rozhodnutí, je poskytovatel povinen vymoci veřejnou podporu zpět včetně úroků. Navíc poskytnutí ilegální veřejné podpory může vést i k případné neplatnosti uzavřených smluv.

Problematika veřejných podpor bohužel není v České republice příliš zmiňovaným tématem, přesto by mu měly jak subjekty hospodařící s veřejnými prostředky, tak příjemci dotací věnovat náležitou pozornost.

Právní základ veřejných podpor je zakotven v evropském právu, konkrétně je tato problematika upravena v čl. 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie. V dřívější úpravě se jednalo o články 87 až 89 Smlouvy o založení Evropského společenství. Lisabonská smlouva ze 13. 12. 2007 změnila dvě zakládající smlouvy EU, tj. Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství – tu zároveň přejmenovává na Smlouvu o fungování Evropské unie.

V článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie se říká, že *„Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak“*.

Další zdroj nejistoty pramení z toho, že je třeba sledovat průběžně i judikaturu, resp. rozsudky Evropského soudního dvora, kterými se upřesňují právní názory na veřejnou podporu. Vzhledem k relativně malému rozsahu a celkem obecné definici veřejné podpory je právní úprava veřejné podpory průběžně upřesňována a dotvářena rozhodnutími Evropské komise a judikaturou Evropského soudního dvora.

Na úrovni ČR je právní rámec vytvořen zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Tento zákon není nikterak rozsáhlý a pouze doplňuje přímo aplikovatelné

přepisy EU. Zákon především vymezuje roli Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a některé procesní otázky. Pravomoci ÚOHS, jakožto koordinačního orgánu v oblasti veřejné podpory, spočívají ve výkonu koordinační, poradenské, konzultační a monitorující činnosti, které úřad vykonává ve všech oblastech, s výjimkou oblasti zemědělství a rybolovu, přičemž tyto činnosti vykonává zejména ve vztahu k poskytovatelům veřejné podpory.

Při rozhodování, zda dotace je veřejnou podporou, je třeba posuzovat 4 základní definiční znaky veřejné podpory. Pokud jsou splněny všechny 4 definiční znaky, jednalo by se o poskytnutí veřejné podpory, která je všeobecně neslučitelná s vnitřním trhem a může být prohlášena za slučitelnou pouze, pokud splňuje náležitosti výjimek. Jinak řečeno, pokud zamýšlená dotace naplňuje všechny 4 definiční znaky, nelze ji poskytnout – kromě případů, kdy to umožňují výjimky.

V rozhodovací praxi se tedy postupuje tak, že se před poskytnutím podpory zvažují tyto 4 definiční znaky veřejné podpory:

1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků (a to jakoukoli formou),
2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a představuje selektivní výhodu pro určité podniky či odvětví,
3. je narušena nebo hrozí narušení soutěže, resp. stačí, že i jen potenciálně by mohl být ovlivněn vnitřní trh EU, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu,
4. je ovlivněn obchod mezi členskými státy.

Základním předpokladem pro naplnění prvního definičního znaku je ovlivnění veřejnými rozpočty. Přitom není rozhodující, zda jde o ovlivnění přímo (vydáním finančních prostředků z veřejných rozpočtů) či nepřímo (nerozšířením jejich příjmové stránky, ke kterému by za normálních okolností došlo). Pojem státní podpory se tak vztahuje na jakoukoli přímo či nepřímo poskytnutou výhodu financovanou ze státních prostředků, poskytnutou státem nebo zprostředkujícím subjektem jednajícím na základě svěřených pravomocí. Jde tak o veřejné prostředky poskytované veřejnou správou i samosprávou, veřejnými institucemi i těmi subjekty, které jsou veřejnou správou přímo kontrolovány. Za veřejné prostředky se považují tedy i různé fondy, které jsou kontrolovány orgány veřejné správy. Zjednodušeně řečeno, jde v zásadě o jakékoli veřejné prostředky. Za veřejné zdroje se rovněž považují samozřejmě i prostředky ze zdrojů EU, nebo jiných mezinárodních zdrojů jako jsou tzv. Norské fondy, Program švýcarsko-české spolupráce apod.

Pokud jde o druhý definiční znak veřejné podpory, je důležitý výklad pojmů podnik a selektivní výhoda.

Pojem podniku je v unijním právu totiž pojímán výrazně širěji, než vyplývá z české právní úpravy v Obchodním zákoníku. Podle judikatury Evropského soudního dvora v souvislosti s hospodářskou soutěží je podnikem jakýkoli subjekt, který vykonává ekonomickou činnost, bez ohledu na právní status nebo způsob, jakým je jeho činnost financována. Pro posuzování veřejné podpory je tedy podnikem jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, jakékoliv sdružení (nebo i seskupení osob bez právní subjektivity), jakož i každý veřejný orgán, buď se samostatnou právní subjektivitou, nebo spadající pod orgán veřejné moci, který takovou samostatnou právní subjektivitu má. Podstatná je provozovaná činnost, zda jí lze považovat za ekonomickou či nikoliv s tím, že ekonomickou činností se v souladu s rozhodovací praxí rozumí výroba a nabízení zboží nebo služeb na trhu. Ani neziskovost v konkrétním případě nehraje zásadní roli při posuzování veřejné podpory.

Zvýhodnění zjednodušeně představuje stav, který by za běžných tržních podmínek nenastal. Přitom forma zvýhodnění není rozhodující. Ke zvýhodnění dochází už i např. tehdy, kdy podpora snižuje náklady, které by musel příjemce za běžného fungování nést ze svého rozpočtu. Ale ne každé zvýhodnění je zakázanou veřejnou podporou, musí být současně selektivní. Selektivní opatření je takové, které není aplikováno vůči všem podnikům na trhu stejně a nelze jej tedy označit za obecné opatření. O selektivitě je tedy uvažováno, pokud přístup ke konkrétní podpoře je umožněn pouze určitým podnikům, a nebo je poskytnutí vázáno na splnění určité podmínky, která není pro všechny stejně splnitelná. Na toto se musí Řídící orgány operačních programů soustředit při vypisování jednotlivých výzev, kdy i na formulaci výzvy může záviset plnění tohoto definičního znaku.

Ke třetímu a čtvrtému definičnímu znaku je třeba uvést, že aby uvažované opatření podpory mohlo být klasifikováno jako veřejná podpora, musí také narušovat hospodářskou soutěž, přesněji jejím narušením hrozit a musí hrozit ovlivnění obchodní výměny mezi členskými státy EU. Zpravidla jsou tyto dva definiční znaky posuzovány společně.

Soutěž je narušena tehdy, pokud opatření posílí postavení příjemce podpory oproti jeho konkurentům. K ovlivnění obchodu zpravidla nedochází, pokud předmětné opatření působí pouze lokálně či příjemci podporovaných služeb pocházejí pouze z jednoho členského státu. Není vždy jednoduché v této oblasti rozhodnout, zejména u regionálních či lokálních podpor, zda narušují konkurenční prostředí či obchod mezi

členskými státy. Předpokladem ovlivnění obchodu mezi členskými státy je to, že musí v této oblasti samozřejmě tento obchod existovat. Potíž je v tom, že podle judikatury není stanoveno žádné procento, které by stanovovalo hranici, pod níž by se obchod mezi členskými státy mohl považovat za neovlivněný. A tak jediným jednoznačným prahem posuzování je podpora malého rozsahu, tzv. podpora de minimis, která nemá podle názoru EK dopad na hospodářskou soutěž a nemůže ani ovlivnit obchod mezi členskými státy.

Podpora, která splňuje výše uvedená 4 definiční kritéria, je neslučitelná se společným trhem a tedy zakázaná. Pokud je tedy předpokládána podpora vyhodnocena podle výše uvedených 4 definičních znaků jako veřejná podpora, je možné ji udělit pouze v případě, že ji lze zahrnout do některé z výjimek, které jsou EK povoleny. Z hlediska operačních programů se jedná zejména o tzv. blokové výjimky, podpory de minimis a podpory služeb v obecném hospodářském zájmu a vedle toho ještě existuje možnost individuálního projednání povolení výjimky v procesu tzv. notifikace.¹²

Blokové výjimky jsou udělené právními předpisy, jimiž EK vyňala určité shodné typové případy z individuální notifikace (např. podpory z oblasti životního prostředí). Podpory, které splní podmínky blokové výjimky, je možné poskytnout bez předchozího schválení ze strany EK. Postupuje se podle Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. 8. 2008, kterým se určité kategorie podpory prohlašují za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).

Toto Nařízení tzv. GBER (General Block Exemption Regulation) jednak vyjmenovává blokové výjimky, jednak stanovuje individuální prahové hodnoty, kdy je podpora slučitelná se společným trhem. Nejvýznamnější blokové výjimky jsou tyto:

- Bloková výjimka na základě Pokynů k regionální podpoře na období 2007 - 2013 (2006/C54/08) je určena pouze pro investiční podporu v rámci Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 z 24. 10. 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

- Bloková výjimka pro podporu malých a středních podniků je upravena nařízením Komise č. 70/2001 z 12. 1. 2001 o aplikaci ustanovení článků 87 a 88 Smlouvy o ES na malé a střední podniky, které bylo novelizované Nařízením Komise (ES) č. 364/2004 z 25. 2. 2004.

¹² Vedle toho existují ještě další výjimky, např. pro dočasné podpory v souvislosti s finanční a hospodářskou krizí nebo podle konkrétních předpisů jako např. Pokynů k regionální podpoře na období 2007-2013.

- Bloková výjimka dle Pokynů Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí (2008/C 82/01), které upravují otázku veřejné podpory určené k nápravě a prevenci poškozování životního prostředí nebo k podpoře efektivního využívání přírodních zdrojů. Pokyny pro životní prostředí stanovují podmínky, kdy lze veřejnou podporu považovat za nutnou k zajištění ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje, aniž by měla neúměrný vliv na hospodářskou soutěž a hospodářský růst. Podporu dle Pokynů pro životní prostředí je však třeba před jejím poskytnutím notifikovat Evropskou komisí.

De minimis je opatřením EK, podle něhož malé podpory do 200 000 EUR během tří let mohou být poskytovány jako nenarušující společný trh. Za tříleté období se považují fiskální roky používané k daňovým účelům. Postupuje se podle Nařízení Komise (EU) č. 1998/2006 ze dne 15. 12. 2006 (o podpoře de minimis).

De minimis představuje tedy takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR. Tento finanční strop platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. (V případě služeb obecného hospodářského zájmu je tato hranice zvýšena na 500 000 EUR. Podle zkušeností EK podpora udílená podnikům poskytujícím službu obecného hospodářského zájmu neovlivňuje obchod mezi členskými státy, pokud celková výše podpory není vyšší než 500 000 EUR za kterékoli období tří účetních let, viz Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. 4. 2012.)

Poskytovatel podpory de minimis je povinen před jejím udělením sdělit příjemci zamýšlenou částku podpory a upozornit jej na charakter podpory. Poskytovatel je také povinen vyžádat si od příjemce prohlášení o všech dalších podporách de minimis, které v předchozích dvou fiskálních letech a v současném fiskálním roce obdržel.

Důležité je zmínit, že k evidenci v ČR vznikl Centrální registr podpor malého rozsahu (de minimis) k 1. lednu 2010. Cílem registru bylo vytvořit centrální systém pro evidenci podpor malého rozsahu (de minimis) poskytnutých na základě Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis, dále Nařízení Komise (ES) č. 875/2007 ze dne 24. července 2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v odvětví rybolovu a o změně Nařízení (ES) č. 1860/2004, dále Nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 ze dne 20. prosince 2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v produkčním odvětví zemědělských produktů a dále také Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 26. dubna 2012 o použití čl. 107 a 108 Smlouvy o

fungování EU na podporu de minimis podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu.

Podporu de minimis lze poskytovat v tzv. transparentních formách. Transparentní podpora je vymezena jako takové opatření, pro které lze stanovit ekvivalent grantu ex ante (bez potřeby provádět hodnocení rizik). Při splnění podmínek stanovených v čl. 2 odst. 3 a 4 Nařízení č. 1998/2006 se jedná o tyto formy podpory: přímá dotace, půjčka, kapitálová injekce, rizikový kapitál a záruky. Naopak podporu de minimis nelze poskytnout např. v případě podpory, jejíž výše je stanovena na základě ceny nebo množství produktů uvedených na trh, dále v případě podpory na činnosti spojené s vývozem, se zavedením a provozem distribuční sítě nebo s jinými běžnými výdaji plynoucími z vývozní činnosti, dále v případě podpory závislé na užití domácích produktů na úkor dovážených produktů, či v případě podpory poskytnuté podnikům v obtížích.

Do centrálního registru podpor se zapisují podpory až po tom, co příjemci na podporu malého rozsahu vznikne právní nárok na základě českého právního řádu. K tomuto datu se použije přepočtový kurz vydaný Evropskou centrální bankou. Obecně se za tento den považuje den nabytí účinnosti právního aktu, kterým poskytovatel rozhodl o poskytnutí podpory malého rozsahu konkrétnímu příjemci. Právní akt může nabývat různých podob podle charakteru činností poskytovatele a v závislosti na jeho běžných postupech (např. Rozhodnutí ministra, Smlouva). V registru se pak do limitu načítají podpory podle data poskytnutí, nikoli podle data zapsání podpory do tohoto registru.

V případě služeb obecného zájmu jde o vybrané kategorie služeb (nejedná se o klasické služby poskytované na trhu). Tyto služby jsou obvykle zajišťovány státem, kraji či obcemi ve veřejném zájmu a specifickým znakem těchto služeb je to, že pokud by nebyly finančně podporovány veřejnými subjekty, nebyly by pravděpodobně poskytovány na trhu vůbec nebo by byly poskytovány v nižší kvalitě či rozsahu. Opodstatněnost finanční podpory služeb obecného zájmu ze strany veřejných subjektů vychází z tržního selhání v oblasti nabídky těchto služeb. Služby obecného hospodářského zájmu (SGEI) jsou podskupinou služeb obecného zájmu. Jejich označení vypovídá o faktu, že mají hospodářskou (resp. ekonomickou) povahu. Ekonomický rys SGEI se vztahuje na povahu činnosti. Příklady oblastí, v nichž lze identifikovat konkrétní služby obecného zájmu:

- zdravotní péče,
- sociální služby,

- odpadové a vodní hospodářství,
- finanční služby,
- veřejnoprávní vysílání,
- širokopásmová infrastruktura,
- přeprava cestujících,
- poštovní služby,
- energetika.

Členské státy, resp. municipality mají širokou pravomoc v rozhodnutí, kterou službu budou považovat jako SGEI. Jedinými omezujícími faktory této pravomoci jsou pravidla stanovená unijním právem. Kontrola chybných rozhodnutí je vykonávána Evropskou komisí a unijními soudy.

Rozhodnutí SGEI a Rámec SGEI nabyly platnost k 31. 1. 2012. Jsou zde limity pro výši vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu (obecný limit výše roční vyrovnávací platby je 15 miliónů EUR, neplatí však pro všechny druhy služeb).

Ještě je z pohledu operačních programů důležité zmínit proces notifikace, kterým EK, resp. příslušné Generální ředitelství (DG) rozhoduje o udělení individuální výjimky. O opatřeních veřejné podpory je příslušné rozhodovat Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP). Povinnost oznámit Evropské komisi záměr poskytnout novou podporu a dále oznámit změny existující podpory je zajišťována v ČR tak, že oznámení provádí poskytovatel veřejné podpory na oznamovacích formulářích, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Stálého zastoupení ČR při EK. Veřejnou podporu je poskytovatel oprávněn poskytnout až po schválení Komisí.

Oblast veřejné podpory rozhodně není nikterak uzavřenou záležitostí. S přihlédnutím k dosavadním zkušenostem s touto problematikou se rozhodla Evropská komise přistoupit k modernizaci pravidel veřejné podpory. Plán pro tuto modernizaci představila ve sdělení z 8. března 2012 k Modernizaci státní podpory v EU. Stanovuje si zde tři základní cíle:

- podpořit na konkurenčním vnitřním trhu udržitelný a inteligentní růst,
- zaměřit kontrolu ex ante vykonávanou Komisí na případy s nejrozsáhlejším dopadem na vnitřní trh a současně zintenzivnit spolupráci členských států při prosazování pravidel státní podpory,
- racionalizovat právní úpravu a urychlit rozhodovací postupy.

V rámci modernizace tedy dojde v dalších letech ke změně řady předpisů, jimiž se řídí poskytování veřejné podpory s tím, že obecně by mělo dojít k jejich zjednodušení a vyjasnění pojmů. Řada nových předpisů vstupuje v účinnost již k 1. 1. 2014. Evropská komise umožňuje aplikovat přechodná opatření a poskytovat podpory dle původních nařízení až do 30. 6. 2014. Vzhledem k tomu, že od zveřejnění nových předpisů do jejich vstupu v účinnost není pro adaptaci na nové podmínky dostatek času, ČR využije přechodných ustanovení stávajících právních předpisů. Pokud jde o poskytování podpor de minimis v období od 1. 1. 2014 až do 30. 6. 2014, budou se beze změn aplikovat stávající Nařízení Komise (NK 1998/2006, NK 1535/2007, NK 875/2007). Nové předpisy budou aplikovány od 1. 7. 2014. K tomuto datu bude také aktualizován Centrální registr podpor malého rozsahu.

3 CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ V ČR

V současném programovém období 2007 - 2013 se ČR stala plnohodnotným příjemcem podpory z evropských fondů a má pro toto období vyjednanou celkovou částku 26,7 mld. EUR. Aktuální programové období 2007 – 2013 se v ČR dá charakterizovat jako období s největším počtem operačních programů (v předchozím období jich bylo výrazně méně a po zkušenostech se dá předpokládat, že již do budoucna nikdy tolik operačních programů nebude). Česká republika si pro nynější období vyjednala celkem 26 operačních programů (ty jsou zprostředkujícím nástrojem mezi evropskými fondy a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech či regionech; na každé období se připravují nové). Osm z nich je zaměřeno tematicky sektorově a přidělená částka těmto sektorovým operačním programům představuje téměř 80 % z celkového objemu; sedm regionálně, kde přidělená částka dosahuje téměř 18 % a dva specifické na hlavní město Prahu. Zbýlých devět programů umožňuje v rámci nově přijatého CÍLe 3 rozvíjet přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci, či zajišťují technické, administrativní a výzkumné zázemí realizace politiky soudržnosti.

Tabulka 1: Rozdělení operačních programů

Operační programy na období 2007-2013		Přidělená finanční částka
TEMATICKÉ OP	OP Podnikání a inovace	21,23 mld. EUR (79,52 %)
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
	OP Technická pomoc	

REGIONÁLNÍ OP (ROP)	ROP NUTS II Jihovýchod	4,66 mld. EUR (17,45 %)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
	ROP NUTS II Střední Morava	
OP - PRAHA	OP Praha Konkurenceschopnost	0,42 mld. EUR (1,57 %)
	OP Praha Adaptabilita	
EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE	OP Mezuregionální spolupráce	0,39 mld. EUR (1,46 %)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko	
	INTERACT II	
	ESPON 2013	

Zdroj¹³

3.1 Charakteristika jednotlivých programů současného programového období

Ve zkratce se nyní věnujme zaměření jednotlivých operačních programů aktuálního, resp. dobíhajícího programového období. Již z výše uvedeného přehledu vyplývá, jak širokou oblast subvence z evropských prostředků zasahují.

¹³ Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013, MMR, odbor evropských fondů, 2007 a dále <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013> dne 10. 2. 2014
Zpracováno autorkou

A. Sektorové operační programy

Operační program Podnikání a inovace (OP PI)

Finanční prostředky tohoto programu jsou určeny především na podporu nově vznikajících a rozvoj stávajících firem, efektivní využívání energie, zlepšování podnikatelského prostředí, inovace, vznik a rozvoj kvalitní sítě poradenských služeb, povzbuzení malých a středních podniků při vstupu na zahraniční trhy.

Operační program Doprava (OP D)

Tento program je zaměřen na zlepšení všech typů dopravy a dopravní infrastruktury, modernizaci železniční sítě, modernizaci sítě TEN-T (Transevropská dopravní síť), modernizaci dálnic a silnic 1. třídy, výstavbu obchvatů, zlepšení dopravní situace v Praze (rozvoj a modernizace pražského metra), rozvoj kombinované nákladní a vodní dopravy. Jedná se z pohledu finančních prostředků o největší český operační program.

Operační program Životní prostředí (OP ŽP)

Program se zaměřuje na zlepšování kvality životního prostředí a tím i na zdraví obyvatelstva, dále na podporu vodohospodářství, snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší, efektivnější využívání energie, lepší nakládání s odpady, zlepšení stavu přírody a krajiny, podporu environmentálního povědomí, podporu aktivit ekologických organizací. Je to druhý největší český operační program z pohledu objemu finančních prostředků.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)

Tento operační program je jednoznačně určen na zvýšení zaměstnanosti obyvatel ČR, posilování aktivní politiky zaměstnanosti, vzdělávání zaměstnanců, integraci, ale i zvyšování kvality veřejné správy.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

Program je zaměřen na rozvoj základního a středního vzdělávání, zkvalitnění vysokoškolského vzdělání, vzdělávání pedagogických a vědeckých pracovníků a na propojení do komplexního systému celoživotního učení.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl)

Zaměření tohoto operačního programu je zejména na rozvoj kapacit vědy a výzkumu (VaV), podporu spolupráce VaV a soukromého sektoru, ochranu duševního vlastnictví ve VaV, posilování kapacit vysokých škol. Podporuje též vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou či budování nových výzkumných pracovišť.

Integrovaný operační program (IOP)

Finanční prostředky programu jsou určeny na rozvoj a modernizaci veřejné správy, na podporu zavádění elektronické veřejné správy, tzv. eGovernmentu, zvýšení kvality veřejných služeb, vč. rozšiřování služeb sociální a zdravotní péče a investic do modernizace nemocnic, podporu cestovního ruchu, podporu bydlení, zlepšování prostředí na sídlištích, ale také na rozvoj systému tvorby územních politik.

Operační program Technická pomoc (OP TP)

Je to podpůrný program pro všechny operační programy. Jeho cílem je zajištění aktivit podporujících efektivní řízení, kontrolu, sledování i vyhodnocování využití prostředků SF a FS, ale též i zajištění publicity fondů EU a administrativní kapacity.

B. Regionální operační programy (ROP)

Regionální operační programy jsou určeny na podporu a rozvoj regionů ČR, rozvoj cestovního ruchu, zlepšování dostupnosti měst a regionů, zvýšení konkurenceschopnosti regionů, zvýšení atraktivity regionů pro investory. ROP jsou zaměřeny na konkrétní region soudržnosti a řešení jeho typických problémů. V tomto programovém období existuje 7 regionálních operačních programů, které většinou působí na území dvou krajů, které tvoří region soudržnosti, tzv. NUTS II. Jsou to:

- 1. ROP NUTS II Jihovýchod**
- 2. ROP NUTS II Jihozápad**
- 3. ROP NUTS II Moravskoslezsko**
- 4. ROP NUTS II Severovýchod**
- 5. ROP NUTS II Severozápad**
- 6. ROP NUTS II Střední Čechy**
- 7. ROP NUTS II Střední Morava**

C. Operační programy Praha

Operační program Praha – Konkurenceschopnost (OP PK)

Z tohoto fondu je možné financovat rozvoj dopravy hl. m. Prahy (např. rozvoj tramvajových tratí, budování záchytných parkovišť, výstavba cyklostezek ...), podporu informačních a komunikačních technologií, zatraktivnění městského prostředí, podporu obnovitelných zdrojů a úspory energií, podporu vědy a výzkumu.

Operační program Praha – Adaptabilita (OP PA)

Tento druhý pražský program je zaměřen na podporu zaměstnanosti, rozvoj počátečního a dalšího vzdělávání (např. kurzy v oblastech informačních a komunikačních technologií a dovedností, rozvoje jazykových znalostí atd.), či posílení podnikatelského prostředí.

D. Programy přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce

Z Cíle 3 Evropská územní spolupráce lze aktuálně v České republice čerpat prostředky z celkem devíti operačních programů. Jejich cílem je podpora přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Pět z nich jsou operační programy přeshraniční spolupráce:

- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko**
- **OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko**

Tyto operační programy usilují o podporu přeshraniční spolupráce regionů. Společnými zájmy všech pěti programů jsou podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území, odstraňování přetrvávajících bariér, rozvoj lidských zdrojů, podpora cestovního ruchu a zachování tradic, rozvoj území a zlepšení životního prostředí, zlepšení dopravní dostupnosti.

Zbylé čtyři jsou z meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů:

- **OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)**

Je to společný operační program pro všechny členské státy EU, Norsko a Švýcarsko. V rámci programu neexistuje specifická finanční alokace pro jednotlivé

země. Zaměřuje se na spolupráce mezi veřejnými orgány a institucemi, a to zejména na výměnu a přenos zkušeností, které zlepší účinnost politiky regionálního rozvoje.

- **OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)**

OP Nadnárodní spolupráce je rozdělen do několika zón. Česká republika patří do zóny Střední Evropa. Účelem spolupráce je zajištění dostupnosti znalostí a nástrojů pro vytváření partnerství, aby se předešlo zbytečnému opakování činností a objevování již objeveného.

- **Sít'ový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)**

Zaměření tohoto programu je na podporu výzkumu v oblasti regionálního rozvoje a územního plánování. Zkratka ESPON (European Spatial Planning Observation Network) znamená česky Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost. Jeho cílem je poskytovat informace, analýzy, scénáře, mapy, databáze, indikátory atp., které přispívají k harmonickému rozvoji oblastí, regionů nebo větších územních celků.

- **Sít'ový operační program INTERACT II (všechny členské státy)**

Je to pouze servisní program pro řídicí struktury operačních programů CÍLe Evropská územní spolupráce. Zdrojem informací a komunikačním systémem pro program INTERACT II je internetová databáze a intranet. Program INTERACT II institucionálně spolupracuje např. s Výborem regionů. Tento program není veřejně přístupný.

3.2 Specifická pravidla přidělování finančních prostředků

Již ze stručného představení aktuálních operačních programů vyplývá vysoká administrativní náročnost implementace takového množství programů. Nelehkou situaci mají také žadatelé o dotace, neboť takřka každý operační program má svoje specifické podmínky a liší se od struktury žádosti o podporu až po uznatelné výdaje daného operačního programu. Stručně řečeno, při žádostech v různých operačních programech je třeba pečlivě studovat podmínky – v každém programu je při žádosti

vyžadována jiná struktura podkladů a z hlediska uznatelnosti výdajů¹⁴ „co v jednom programu je uznatelné, v jiném být nemusí“.

Problematika posuzování způsobilosti výdajů je poměrně stěžejní. Hlavním rozdílem od předchozího programového období je v období 2007 – 2013 skutečnost, že podle článku 56, odst. 4 Obecného nařízení č. 1083/2006 se pravidla pro způsobilost výdajů stanovují na národní úrovni (s výjimkami stanovenými ve zvláštních nařízeních pro každý z fondů EU). V našich podmínkách to bohužel vedlo v tomto období pro žadatele až k určité nepřehlednosti ve způsobilosti výdajů. Každý Řídicí orgán sice informoval potenciální žadatele o podmínkách způsobilosti v konkrétním programu, ale u každého programu je tomu jinak.

Prostředky z rozpočtu EU jsou v aktuálním programovém období alokovány na základě finančních plánů stanovených pro každý program. Tyto plány stanoví maximální částky čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU a z národních zdrojů v jednotlivých letech programového období. EK automaticky zruší každou část rozpočtového závazku na program, která nebyla použita na předběžné nebo průběžné platby nebo u níž:

- pro SF/CF pro alokaci let 2008 – 2010 nebyla nejpozději do 31. 12. třetího roku následujícího po roce, kdy byl přijat rozpočtový závazek na daný program, zaslána akceptovatelná žádost o průběžnou platbu (pravidlo N + 3);

- pro SF/CF pro alokaci let 2011 – 2012 nebyla nejpozději do 31. 12. druhého roku následujícího po roce, kdy byl přijat rozpočtový závazek na daný program, zaslána akceptovatelná žádost o průběžnou platbu (pravidlo N + 2);

- pro alokaci roku 2013 nebyla nejpozději do 31. 3. 2017 zaslána žádost o platbu konečného zůstatku.

Pokud ČR předloží Evropské komisi žádost o velký projekt, která splňuje všechny požadavky uvedené v čl. 40 Obecného nařízení¹⁵, sníží se částky, kterých se potenciálně týká automatické zrušení závazků, o příslušné roční částky pro tyto velké projekty.

Evropská komise vyplatila zálohy, tzv. předběžné platby. Pro Strukturální fondy byly ve výši:

¹⁴ **Pozn.:** Základní vymezení uznatelnosti výdajů je dáno Metodickou příručkou způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007 – 2013, kterou vydalo MMR. Aktuálně platné znění je s účinností od 2. 5. 2013. Příručka obsahuje doporučující výklad pravidel způsobilých výdajů.

¹⁵ Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále jen „Obecné nařízení“).

2 % z celkového příspěvku SF na program (tato platba byla provedena v roce 2007);
3 % z celkového příspěvku SF na program (tato platba byla provedena v roce 2008);
4 % z celkového příspěvku SF na program (tato platba byla provedena v roce 2009).

Výše předběžné platby pro Fond soudržnosti činila:

2,5 % z celkového příspěvku FS na program (tato platba byla provedena v roce 2007);
4 % z celkového příspěvku FS na program (tato platba byla provedena v roce 2008);
4 % z celkového příspěvku FS na program (tato platba byla převedena v roce 2009).

Dalším charakteristickým rysem pro období 2007 – 2013 je způsob financování projektů. Až na výjimky u programů přeshraniční spolupráce se ve všech operačních programech realizuje metoda předfinancování z prostředků státního rozpočtu. Příjemci dostávají dotační prostředky vlastně návazně po předložení faktur a kontrole uznatelnosti výdajů a vlastní proces certifikace výdajů a refundací ze strany EU je až následný. Příjemci získávají dotace rychleji, to je pozitivní stránka. Tím, že jsou projekty předfinancovány ze státního rozpočtu, musí tyto finanční toky plně splňovat podmínky české legislativy. Určitou komplikací potom je to, že rozpočtování prostředků státního rozpočtu je na roční bázi, projekty jsou však zpravidla víceleté. Dotace jsou také ve většině poskytovány v režimu programového financování, což přináší některé další kroky navíc.

V každém případě musí být respektována Rozpočtová pravidla a na ně navazující Pokyn č. R 1-2010 k upřesnění postupu Ministerstva financí, správců programů a účastníků programu při přípravě, realizaci, financování a vyhodnocování programu nebo akce a k provozování informačního systému programového financování, ze dne 7. 6. 2010, viz Finanční zpravodaj č. 5 z 15. 6. 2010. Zde jsou popsány náležitosti a postupy programového financování a evidence v Evidenčním dotačním systému, resp. systému pro Správu majetku ve vlastnictví státu (EDS/SMVS).

Certifikace výdajů¹⁶ zahrnuje ověření výkazů výdajů, ověření dodržování národní legislativy a legislativy EU a řádného fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace.

Certifikace se provádí pro každý program zpravidla třikrát ročně (v obdobích 16. 9. – 31. 1., 1. 2. – 31. 5. a 1. 6. – 15. 9. daného roku) pro výdaje vynaložené

¹⁶ *Pozn.: Certifikace výdajů se řídí Metodikou certifikace výdajů pro programové období 2007 – 2013, vydanou Platebním a certifikačním orgánem – MF ČR. Aktuálně platná verze je s účinností od 1. 9. 2013.*

příjemci, zaúčtované Platebním a certifikačním orgánem (PCO) v informačním systému VIOLA ¹⁷.

V případě nedostatku prostředků pro financování jednotlivých programů, který by mohl mít negativní dopad na státní rozpočet v daném rozpočtovém roce a v případě rizika nedočerpání alokace z důvodu aplikace pravidla n+2, resp. n+3 (čl. 93 odst. 1 a 2 Obecného nařízení, resp. pravidla n+2 dle čl. 90 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 o Evropském rybářském fondu (Nařízení o EFF), je v rámci daného programu možné provést tzv. mimořádnou certifikaci a následně vypracovat mimořádnou žádost o platbu do EK. Žádost o mimořádnou certifikaci iniciuje Řídicí orgán nebo PCO. O provedení mimořádné certifikace výdajů rozhoduje PCO. Při provádění mimořádné certifikace výdajů mohou být lhůty pro přípravu podkladů pro certifikaci jednotlivým subjektům po dohodě s nimi a v závislosti na situaci upraveny.

ŘO je povinen předat PCO všechny požadované dokumenty zpravidla do 20 pracovních dnů od posledního dne období, za které je prováděna certifikace. PCO provede certifikaci a odešle žádost o platbu do EK. V případě platby konečného zůstatku je třeba zohlednit vystavení prohlášení o uzavření Auditním orgánem – Centrální harmonizační jednotkou („AO“), neboť jeho součástí je i ověření výkazu výdajů a žádosti o platbu. Pokud PCO neobdrží všechny požadované dokumenty nebo pokud budou předložené dokumenty obsahovat nedostatky, pozastaví proces certifikace výdajů. V dopisu, resp. e-mailu (v závislosti na charakteru nedostatků) informuje PCO příslušný Řídicí orgán o chybějících dokumentech, případně o zjištěných nedostatcích a o termínu pro nápravu zjištěných pochybení. PCO přeruší certifikaci do doby, než jsou požadavky uvedené v dopise, resp. e-mailu ze strany ŘO splněny.

¹⁷ *Poznámka: Manažerský a účetní systém VIOLA je informační systém sloužící k finančnímu řízení a účtování o prostředcích z rozpočtu EU na účtech PCO v rámci účetní jednotky Ministerstva financí.*

4 VÝBĚR INDIKÁTORŮ PRO ANALÝZU OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A VÝBĚR ANALYTICKÝCH METOD

V souladu s cílem bakalářské práce je v praktické části, viz kapitola č. 5, provedeno porovnání základních údajů čerpání evropských prostředků u 8 tématických operačních programů. Získané údaje o čerpání za jednotlivé operační programy tvoří časové řady, a tak se přímo pro analýzu nabízely metody analýzy časových řad a metody porovnávání trendů.

4.1 Výběr indikátorů pro analýzu operačních programů

Pro analýzu čerpání bylo třeba stanovit indikátory, resp. ukazatele, které budou sledovány v časových řadách. Vlastní jev, tj. čerpání evropských prostředků má několik fází (stavů projektů), které jsou pro analýzu operačních programů velmi důležité. Ke sledování se jako vhodné nabízejí:

objem podaných žádostí.

objem prostředků ve vydaných Rozhodnutích (případně jiných právních aktech),

objem proplacených prostředků příjemcům,

objem certifikovaných výdajů.

Indikátor objem podaných žádostí zobrazuje výchozí situaci, danou aktuálním stavem absorpční kapacity pro vypsání výzvy.

Indikátor objem prostředků ve vydaných Rozhodnutích (případně jiných právních aktech) má zásadní význam pro zobrazení stavu již určených prostředků a doposud volných prostředků alokace. Zároveň zobrazuje objem závazků státu k vyplacení dotačních prostředků, pokud příjemce podpory splní podmínky dané Rozhodnutím.

Indikátor objem proplacených prostředků příjemcům zachycuje objem prostředků vyplacených příjemci podpory v rámci předfinancování ze státního rozpočtu.

Indikátor objem certifikovaných výdajů má zásadní význam – představuje totiž vlastní čerpání ve stavu nároku z prostředků EU. Poslední indikátor objem refundovaných prostředků z EU zobrazuje finální stav, tedy objem prostředků, které k danému datu ČR nárokuje k proplacení.

4.2 Analýza časových řad, metody porovnávání trendů

Údaje o čerpání tvoří časové řady s tím, že pokud budeme sledovat cílové hodnoty v jednotlivých letech, bude se z hlediska jejich charakteru jednat o časové řady nespojité. Analýza časových řad je souborem metod, které slouží k popisu těchto řad, k porovnávání a případně i k predikci budoucího chování. Obvykle úkolem při analýze časové řady je získat orientační představu o charakteru procesu, který tato řada reprezentuje.

Výchozí zvolenou metodou je vizuální analýza na základě vytvoření grafů pro sledované veličiny za každý operační program a posouzení vývoje, resp. tempa růstu. Již samotné analyzování individuálního trendu u každé sledované veličiny napoví o předpokládaném vývoji této veličiny do budoucna. I to je samozřejmě zajímavé - vzhledem k Pravidlu $n+2$ bude čerpání u jednotlivých operačních programů ukončeno k 31. 12. 2015.

K porovnání byly do grafů jako referenční hodnoty přidány údaje za NSRR celkem, aby bylo možné porovnávat vývoj v jednotlivých operačních programech s vývojem NSRR, tedy celku za ČR.

Ve třetím kroku bylo provedeno porovnání vývoje administrativní kapacity u jednotlivých programů a náročnosti jednotlivých programů na administrativní kapacitu.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA VYBRANÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ

Jak již bylo řečeno, v současném programovacím období 2007 – 2013 má Česká republika k dispozici 26,7 mil. EUR a vyjednáno 26 operačních programů. V této části bakalářské práce se budu věnovat osmi z nich, a to tematickým operačním programům. Řídicími orgány jsou příslušná ministerstva. Tyto operační programy jsou financovány pomocí všech tří hlavních dotačních fondů a podíl na celkové alokaci z celkového objemu finančních prostředků je 80 %.

Tabulka 2: Přehled tematických OP programového období 2007 - 2013

Zkratka OP	Název OP	Zdroj financování	Částka v ml. EUR	Podíl na alokaci v %
OP D	OP Doprava	FS/ERDF	5,82	21,8
OP ŽP	OP Životní prostředí	FS/ERDF	4,92	18,4
OP PI	OP Podnikání a inovace	ERDF	3,12	11,7
OP VaVpl	OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2,07	7,7
OP VK	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1,83	6,6
OP LZZ	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1,88	7,1
IOP	Integrovaný operační program	ERDF	1,62	6,0
OP TP	OP Technická pomoc	ERDF	0,229	0,7
Celkem			21,489	80,0

Zdroj¹⁸

Každý operační program musí být schválen Evropskou komisí. K jejich podpisu došlo během 4. čtvrtletí 2007 u sedmi, poslední osmý Operační program Výzkum a vývoj pro inovace byl uzavřen o rok později až 1. 10. 2008. To má za následek roční zpoždění tohoto programu ve všech sledovaných hodnotách.

¹⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013> dne 7. 2. 2014 a Měsíční monitorovací zpráva ... prosinec 2013
Zpracováno: autorkou

5.1 Struktury pro zajištění čerpání finančních prostředků z EU v ČR

V rámci dělby kompetencí a činností EK navrhuje znění Strategických zásad Společenství, projednává a schvaluje strategické referenční rámce navržené jednotlivými členskými státy EU stejně jako předložené návrhy operačních programů a na základě těchto programů alokuje příslušné částky z rozpočtu EU. V rámci realizace programů se zúčastňuje monitorování programů, uvolňuje prostředky z rozpočtu EU a ověřuje funkčnost a efektivnost zavedených kontrolních systémů. Členské státy EU a jejich regiony řídí programy, provádějí jejich implementaci prostřednictvím výběru a spolufinancování projektů, provádějí kontroly, monitorování a hodnocení.

Zastřešujícím orgánem v České republice pro všechny operační programy je Ministerstvo pro místní rozvoj - **Národní orgán pro koordinaci (NOK)**. Má centrální metodickou a koordinační roli, která vychází z následujících základních principů efektivního řízení, z existence

- jednoho oficiálního partnera vůči Evropské komisi (EK) v otázce realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti,
- jednoho centrálního metodického orgánu v oblasti implementačního prostředí, finančních toků a kontrol,
- jednoho správce monitorovacího systému,
- jednoho centrálního orgánu pro oblast publicity a budování absorpční kapacity¹⁹ s regionální sítí.

Role MMR ČR jako Národního orgánu pro koordinaci byla schválena UV ČR č. 198/2006 z 22. února 2006.

Za realizaci jednotlivých operačních programů nese nejvyšší odpovědnost **Řídící orgány**. Pro každý operační program je určen jeden Řídící orgán, který za konkrétní operační program odpovídá, sleduje, zda jsou dodržovány zásady operačních programů a zda je pomoc z fondů EU poskytována správně a efektivně. V České republice jsou řídicími orgány příslušná ministerstva nebo regionální rady.

Zprostředkující subjekt je veřejný nebo soukromý subjekt, za jehož činnost odpovídá Řídící orgán a který provádí jeho jménem činnosti týkající se konečných příjemců. V praxi to znamená, že se stává partnerem předkladatelů projektových žádostí v rámci konkrétního operačního programu.

Dalším důležitým orgánem, který zajišťuje tok prostředků z fondů EU do České republiky, je Ministerstva financí ČR, **odbor Národního fondu**. Ten byl rozhodnutím

¹⁹ Absorpční kapacita vyjadřuje míru schopnosti státu využít prostředky poskytované z fondů EU.

ministra financí pověřen výkonem funkce **Platebního a certifikačního orgánu** (PCO) na základě UV ČR č. 198 ze dne 22. 2. 2006. Realizátoři projektů s Platebním a certifikačním orgánem (PCO) přímo nekomunikují. Platby dostávají prostřednictvím svého Zprostředkujícího subjektu, příp. Řídícího orgánu na základě předfinancování ze státního rozpočtu.

Teprve následně žádá PCO Evropskou komisi o převedení prostředků z rozpočtu EU na svůj účet. Tyto prostředky jsou poté převedeny do příslušné rozpočtové kapitoly, ze které Řídící orgán platby předtím předfinancoval. Výkonem funkce AO byl rozhodnutím ministra financí pověřen odbor Centrální harmonizační jednotka (od 1. 1. 2013 přejmenovaný na odbor **Auditní orgán**) Ministerstva financí. Na základě UV ČR č. 324/2012 byla k 1. lednu 2013 provedena centralizace auditní činnosti. Tím došlo k začlenění Pověřených auditních subjektů (PAS) do struktury Auditního orgánu a přechodu jejich činností z jednotlivých Řídících orgánů na Auditní orgán.

Auditní orgán zajišťuje výkon auditů na všech úrovních realizace operačních programů spolufinancovaných z finančních prostředků EU, ověřuje účinnost systémů finančního řízení a kontroly u všech subjektů implementace a na vzorku operací ověřuje vykázané výdaje finančních prostředků EU a veřejných prostředků.

5.2 Finanční toky

Pro finanční toky prostředků EU je základem pro výklad pojmů a realizaci finančních toků Metodika finančních toků ...²⁰, která vytváří základní rámec přístupu k finančnímu řízení a kontrole. Metodika byla Ministerstvem financí ČR vypracována v souladu s právními předpisy EU a ČR.

Z hlediska evropských programů je veřejným výdajem každý výdaj, který pochází buď ze SR, nebo ze státních finančních aktiv, státních fondů, územních rozpočtů, či z rozpočtu EU, z rozpočtu mezinárodních organizací založených mezinárodní veřejnou smlouvou, anebo případně další podobný výdaj pocházející z rozpočtů veřejnoprávních subjektů nebo sdružení jednoho nebo více regionálních nebo místních orgánů nebo veřejnoprávních subjektů jednajících v souladu se směrnici

²⁰ Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013 s účinností od 1. 9. 2013; <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2013/metodika-financnich-toku-a-kontroly-prog-13734>

Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.

Veřejnoprávním subjektem se rozumí jakýkoliv subjekt, který:

a) je založený nebo zřízený za zvláštním účelem uspokojování potřeb obecného zájmu, který nemá průmyslovou nebo obchodní povahu,

b) má právní subjektivitu a je financován převážně státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty; nebo je těmito orgány řízen; nebo je v jeho správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty. Tyto podmínky musí být splněny současně.

Další teoretická východiska je třeba vztahovat k žadatelům, resp. příjemcům podpory. Samozřejmě, že příjemci jsou povinni vést účetnictví nebo daňovou evidenci v souladu s předpisy ČR podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a navíc jsou povinni vést účetnictví i způsobem, který zajistí jednoznačné přiřazení jejich příjmů a výdajů ke konkrétnímu projektu. Zejména je třeba, aby:

- příslušný doklad splňoval předepsané náležitosti účetního dokladu ve smyslu § 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,

- předmětné doklady byly správné, úplné, průkazné, srozumitelné a průběžně chronologicky vedené způsobem zaručujícím jejich trvalost,

- při kontrole příjemce poskytl na vyžádání kontrolnímu orgánu daňovou evidenci v plném rozsahu,

- uskutečněné příjmy a výdaje byly vedeny s jednoznačnou vazbou k příslušnému projektu.

Příjemci musí být schopni kdykoli průkazně všechny operace dokladovat při následných kontrolách a auditech.

Cyklus od vyhlášení výzvy po refundaci finančních prostředků z EU ve zjednodušeném vyjádření je následující:

Vyhlášení výzvy »»» Podání projektové žádosti »»» Hodnocení »»» Výběr projektu »»» Schválení projektu (podepsaná Smlouva nebo vydáno Rozhodnutí) »»» Realizace (ukončení etapy nebo celého projektu) »»» Předložení žádosti o průběžnou nebo závěrečnou platbu (ze strany příjemce) »»» Schválení žádosti o platbu »»» Proplacení prostředků příjemci (průběžná nebo závěrečná platba) »»» Zařazení žádosti o platbu do souhrnné žádosti a její předložení na PCO »»» Refundace souhrnné žádosti ze strany PCO »»» Předložení prostředků

k certifikaci na PCO »»» Certifikování výdajů a předložení EK »»» Proplacení z EK do rozpočtu MF.

Z tohoto cyklu vyplývají čtyři hlavní stavy projektů, podle kterých jsou v praktické části porovnávány u tematických operačních programů. Operační programy jsou porovnávány v souladu s cíli práce podle:

- a) objemu podaných projektových žádostí,
- b) objemu schválených projektů a vydaných Rozhodnutí,
- c) proplacení prostředků příjemcům,
- d) certifikovaných výdajů.

5.3 Porovnání vývoje

Ve výše zmíněné kapitole je popsán cyklus od vyhlášení výzvy programu až po proplacení z EK do rozpočtu MF. V této části BP se budu věnovat postupně porovnání finančního náběhu podaných žádostí, vydaných Rozhodnutí, proplacených prostředků příjemcům a certifikovaných výdajů jednotlivých operačních programů. Údaje jsou přepočítávány vždy k aktuálnímu kurzu k 31. 12. daného roku, který byl:

31. 12. 2008	26,63 Kč	za 1 EUR
31. 12. 2009	26,40 Kč	za 1 EUR
31. 12. 2010	25,24 Kč	za 1 EUR
31. 12. 2011	25,91 Kč	za 1 EUR
31. 12. 2012	25,10 Kč	za 1 EUR
31. 12. 2013	27,50 Kč	za 1 EUR

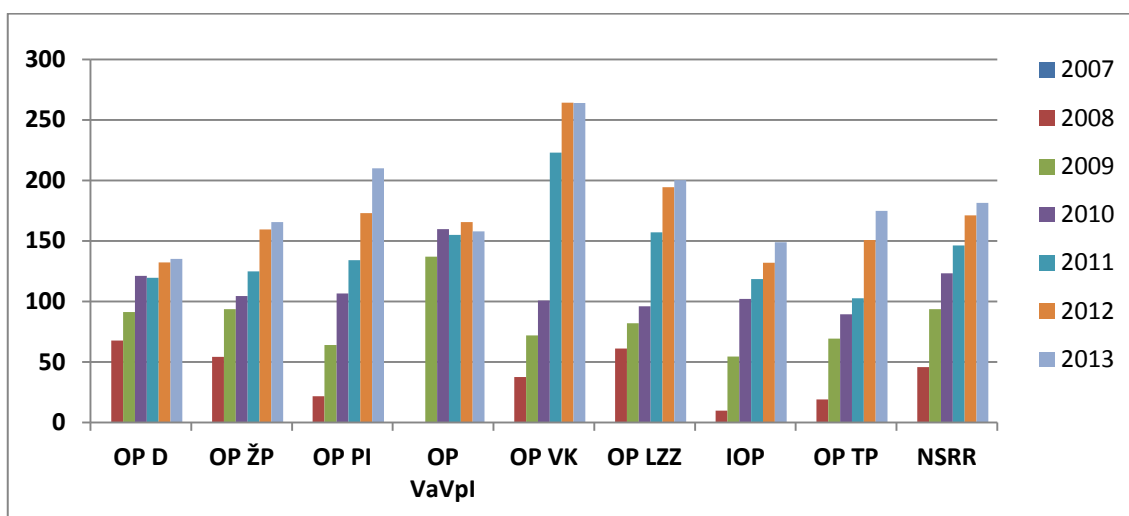
Údaje o čerpání v jednotlivých programech je doplněno sledováním stejných indikátorů za NSRR celkem, tedy za všechny operační programy v ČR ve sledovaném programovém období. Vzhledem k velikosti programu mají zásadní vliv dva největší operační programy, tj. OP D a OP ŽP, které svojí váhou nejvýznamněji ovlivňují výsledek za NSRR.

Vzhledem k tomu, že všechny operační programy zahájily prakticky s ročním zpožděním, první žádosti jako reakce na vyhlášené výzvy přišly až v roce 2008, proto za rok 2007 jsou údaje nulové. Časové řady tak mají 6 nenulových údajů.

Objem podaných žádostí

Výchozím pohledem na porovnání vývoje sledovaných operačních programů je porovnání rychlosti náběhu podávaných žádostí o podporu. Sledován je objem podaných žádostí v Kč v porovnání s alokací programu, údaje jsou zpracovány v procentním vyjádření.

Graf 1: Porovnání podaných žádostí u tematických OP v % k alokaci programu

Zdroj²¹

Pro lepší přehlednost jsem z dat Tabulek Měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání SF, FS a národních zdrojů (prosinec 2007 – 2013), které jsou uvedeny v příloze, zpracovala graf. Hodnoty u všech OP jsou v roce 2007 nulové, protože k podání prvních žádostí docházelo až v následujícím roce a u OP VaVPI dokonce až v roce 2009.

Již počátkem roku 2007, tedy ještě v době, kdy probíhalo schvalování programové dokumentace jednotlivých operačních programů Evropskou komisí, docházelo k prvním výzvám. V lednu 2008 bylo předloženo prvních 150 žádostí o podporu. Do konce roku 2008 přijaly tematické operační programy téměř osm tisíc žádostí. Výjimkou byl operační program výzkum a vývoj pro inovace, který byl Evropskou komisí schválen až 1. 10. 2008, a tudíž i v tomto roce je hodnota v grafu nulová. K rapidnímu nárůstu došlo již následující rok, kdy během jednoho roku byly

²¹ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 - 2013 (prosinec 2007 - 2013).
Zpracováno: autorkou

podány žádosti za téměř 137 % celkové alokace tohoto OP. Dále z výše uvedeného grafu je patrné, že náběh podaných žádostí, který udává NSRR, téměř kopírují všechny operační programy. Pouze u OP D a OP VaVpl je grafická odchylka v letech 2010 a 2011. Toto je dáno pohybem kurzu, který během let 2008 – 2010 oslaboval, hodnota 1 EUR byla k 31. 12. 2010 25,24 Kč a o rok později, tedy 31. 12. 2011, 25,91 Kč za 1 EUR. V absolutních korunových částkách došlo k nepatrnému navýšení podaných žádostí, ale po přepočtu oslabeného kurzu (o 0,67 Kč) a současně i vzhledem k alokaci OP dochází k nepatrnému propadu. K tomu samému jevu dochází u OP VaVpl též i v letech 2012 a 2013, kdy nepatrný grafický propad je dán pouze vlivem přepočtu oslabeného kurzu. Rok 2010 byl důležitý pro šest z osmi sledovaných operačních programů, kdy tyto dosáhly i překročily hranici 100 % vůči alokaci. Operačnímu programu Lidské zdroje a zaměstnanost chyběla pouze 4 % a Operačnímu programu Technická pomoc 10,6 %.

Celkově graf dokladuje pomalý rozjezd operačních programů, nad 50 % se v roce 2008 dostaly pouze OP D, OP LZZ a OP ŽP. Vlastně žádný z operačních programů nedosáhl optimálního vývoje, tedy s rychlým náběhem první etapy a s vrcholem nárůstu přijatých žádostí někde uprostřed programového období, tj. v roce 2012.

Nárůsty žádostí v roce 2013 jsou pozitivní v tom smyslu, že prakticky všechny operační programy by měly mít dostatek projektů pro čerpání v letech 2014 - 2015. To se souhrnně zobrazuje ve sloupci za NSRR celkem.

Objem prostředků ve vydaných Rozhodnutích (případně jiných právních aktech)

Pro úspěšnost programu je klíčové, jak rychle jsou vydávány právní akty žadatelům o podporu. V následujícím grafu je zachycen vývoj objemu prostředků v Kč ve vydaných Rozhodnutích o poskytnutí dotace, případně v jiných právních aktech, v relaci k celkové alokaci programu²².

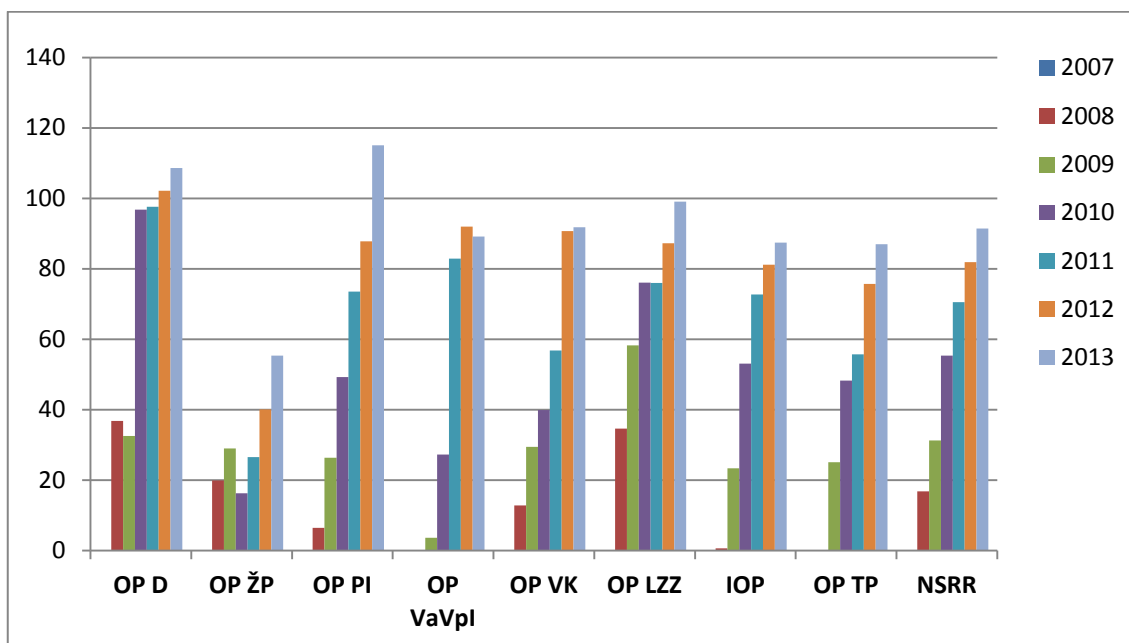
Vzhledem k tomu, že údaje z předcházejícího grafu (porovnání objemu podaných žádostí) navazují na porovnání objemu schválených projektů s vydaným Rozhodnutím, jsou opět hodnoty roku 2007 nulové. Nulové hodnoty u vydaných Rozhodnutí vykazují i v následujícím roce programy OP VaVpl a OP TP. Data pro

²² Pozn.: 1. V Centrálním monitorovacím systému nebyla u schválených projektů OP TP v rámci finančního monitoringu vyplněna výše finanční podpory plynoucí ze smlouvy, proto nedošlo k načtení hodnot do tabulek a rok 2008 je tedy též nulový.

2. V roce 2010 došlo u OP ŽP k metodické úpravě a jsou zvlášť sledovány projekty s dosud nepodepsanou Smlouvou/vydaným Rozhodnutím jako Žádosti ve schvalovacím procesu a zvlášť již podepsané.

analýzu a zpracování grafu byla použita z prosincových tabulek Měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání SF, FS a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013, viz příloha.

Graf 2: Porovnání schválených projektů s vydaným Rozhodnutím/podepsanou Smlouvou u tematických OP v % k alokaci programu

Zdroj²³

Z grafu je zřejmé mírné přezávkování programu (tj. závazky nad celkovou alokací) v roce 2013 u OP D a OP PI, většina programů osciluje okolo 90 % závazkování v roce 2013. Z hlediska závazkování OP D by neměl mít problém s vyčerpáním evropských prostředků ani na konci programového období. Vše se ale odvíjí od rychlosti řešení problémů programu. OP D má nejvyšší alokaci ze všech programů. I přes příznivé závazkování může nevyčerpání dosáhnout několika miliard Kč. OP D se od ostatních programů odlišuje v tom, že většinu svých aktivit uskutečňuje přes velké projekty, kde oproti běžným projektům nestačí jen schválení na národní úrovni, ale musí být schváleny také ze strany EK. Dalším problémem u těchto projektů jsou požadavky EK na posouzení vlivu projektů na životní prostředí. ČR řeší připomínky od EK, která není spokojena se zpracováním evropské směrnice

²³ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 - 2013 (prosinec 2007 - 2013).
Zpracováno: autorkou

k vyhodnocení vlivů na životní prostředí do české legislativy. Proto musí být v rámci přípravy velkých projektů zajišťovány další dokumenty a povolení nad rámec naší legislativy, čímž se proces realizace projektu časově prodlužuje.

Druhý největší program – OP ŽP je charakterizován relativně nízkými procentními hodnotami prostředků ve vydaných Rozhodnutích – zde je však nutné v této souvislosti zmínit, že tento program má odlišný mechanismus administrace projektů a je v tomto smyslu určitou výjimkou. Příjemcům dotace jsou nejdříve vydány Registrační listy, následně probíhají výběrová řízení na zhotovitele a teprve po ukončení výběrových řízení je vydáváno příjemcům Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Tím dochází k určitému zkreslení ve vykazování.

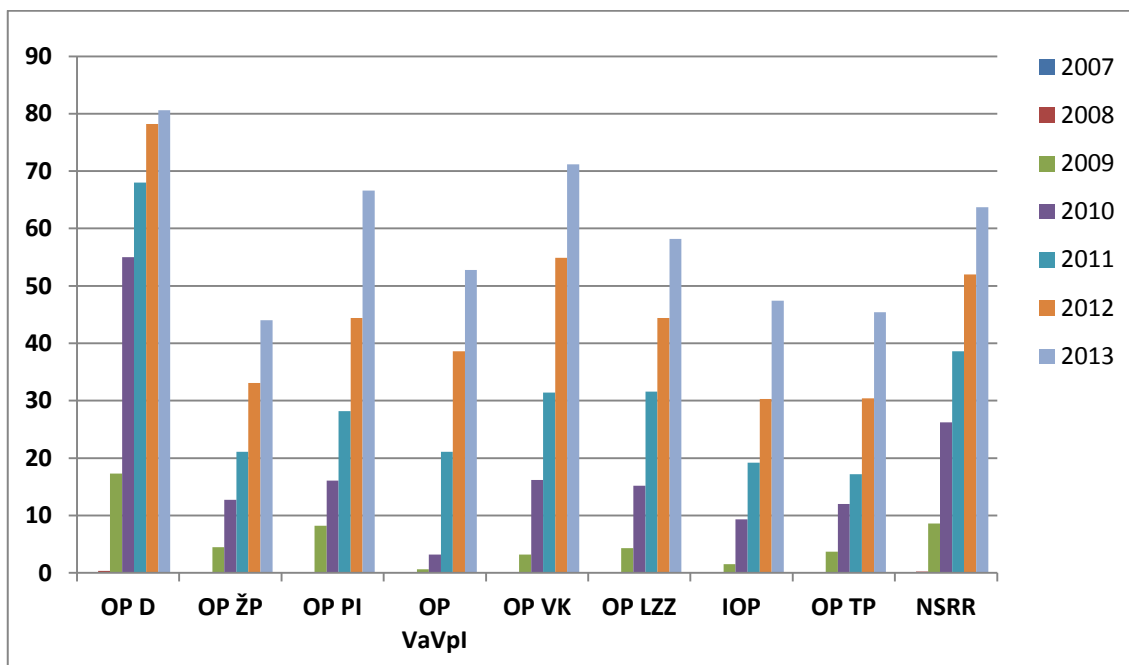
Celkově zde vidíme, že ke zrychlení závazkování došlo až po roce 2010, s výjimkou OP D a OP LZZ, které závazkovaly rychleji.

Objem proplacených prostředků příjemcům

Z hlediska čerpání prostředků je klíčové, jak rychle se daří proplácet prostředky příjemcům pomoci, tedy proplácet uznatelné výdaje. Následující graf zobrazuje objemy proplácení prostředků žadatelům z předfinancování ze Státního rozpočtu v Kč v poměru k alokaci programu. Do proplacených prostředků jsou zahrnuté také vyplacené zálohy. Graf je zpracován v procentním vyjádření.

Graf opět zahrnuje nulové hodnoty roku 2007, neboť tato etapa navazuje na vydaná Rozhodnutí, jejichž objem byl v roce 2007 nulový. Vzhledem ke zpoždění od etapy vydaných Rozhodnutí, kromě OP D, OP ŽP a IOP, všechny ostatní operační programy vykazují i v roce 2008 nulové hodnoty. Údaje jsou opět čerpány z prosincových tabulek Měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání SF, FS a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2007, které jsou uvedeny v příloze.

Graf 3: Porovnání proplacených prostředků příjemcům (vč. záloh) u tematických OP v %

Zdroj²⁴

Z grafu je zřejmé, že u řady programů není stav proplácení k roku 2013 uspokojivý a také to, jak pomalu dochází od doby vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace k platbám příjemcům. Dokonce 3 sledované operační programy v řádném období, tj. do konce roku 2013 neproplatily ani 50 % ze své alokace evropských prostředků.

V IOP je podporována řada finančně a systémově náročných projektů. Většina těchto projektů je realizována organizačními složkami státu. Kombinace těchto faktorů se projevuje v pomalé realizaci projektů a v častém odsouvání harmonogramů projektů, což se negativně promítá do plnění plánů čerpání za celý IOP.

Problémy při proplácení OP TP způsobují zpoždění při spolupráci s orgány veřejného sektoru, se kterými je MMR jako Řídicí orgán v pracovním kontaktu a jejichž činnost nelze výrazně urychlit. Dopady na čerpání programů mělo i zrušení některých plánovaných aktivit z důvodu úspor ve veřejných výdajích. Tento program byl původně zřejmě také značně naddimenzovaný, a proto prošel realokacemi z OP TP do jiných

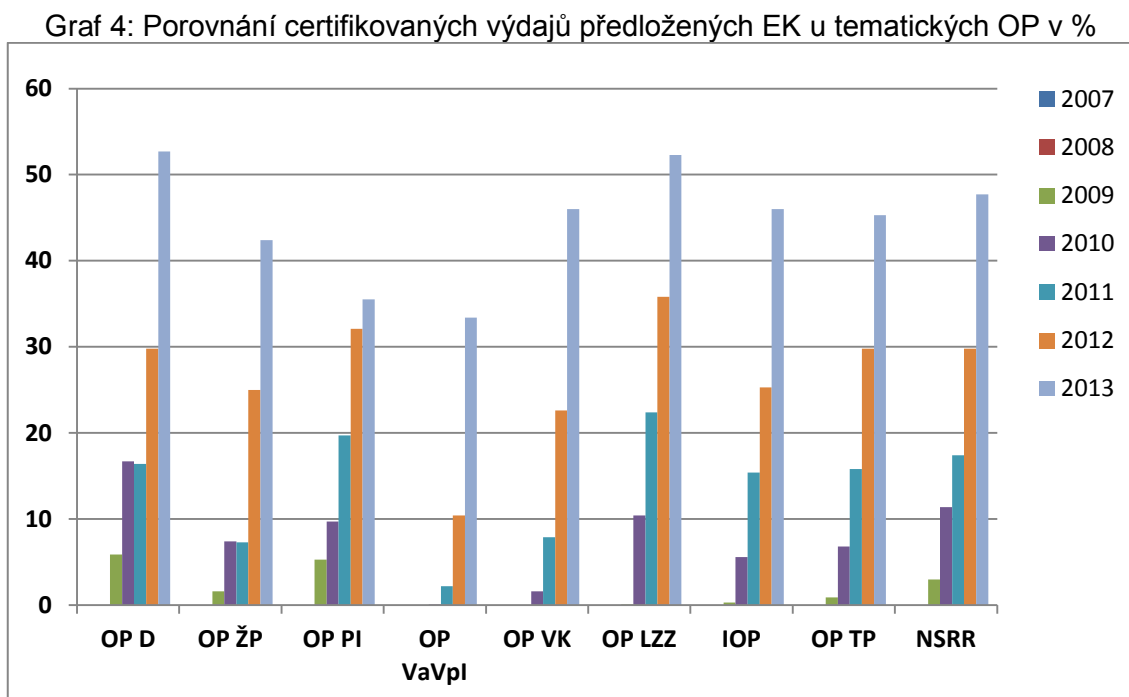
²⁴ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 (prosinec 2007-2013).
Zpracováno: autorkou

programů, což by mělo být pro objektivní porovnávání zmíněno. Bez včasných realokací by procentuální vyjádření bylo horší.

U OP ŽP nízký stav proplácení výrazně ovlivňuje bilanci NSRR. Vodohospodářské stavby byly bohužel v roce 2013 zasaženy povodní a do určité míry tak byla zpomalena realizace projektů a tím i bylo proplácení zpomaleno.

Objem certifikovaných výdajů

Z hlediska čerpání evropských prostředků je nejdůležitější objem certifikovaných výdajů²⁵, o které může Česká republika po certifikačním procesu požádat EK k proplacení. V následujícím grafu je zobrazen vývoj objemu certifikovaných výdajů u jednotlivých sledovaných operačních programů v porovnání s alokací programu.

Zdroj²⁶

²⁵ Certifikované výdaje předložené EK jsou takové, u kterých byla potvrzena správnost údajů, kontrola na úrovni OP zaručující, že výdaje byly vynaloženy v souladu s předpisy EU a ČR. Certifikaci výdajů provádí PCO. Certifikované výdaje jsou následně zaslány v žádosti o proplacení finančních prostředků EK. Ta nejpozději do dvou měsíců proplatí finanční prostředky na účty PCO.

²⁶ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 - 2013 (prosinec 2007 -2013).
Zpracováno: autorkou

První výsledky certifikace výdajů se projevily až v roce 2009, OP VaVpl certifikovalo první výdaje dokonce až v roce 2011. Údaje jsou i zde čerpány z prosincových tabulek Měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání SF, FS a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013, které jsou uvedeny v příloze.

Z hlediska certifikace jako finálního sledovaného stavu se nad 50 % certifikace svojí alokace dostaly pouze OP D a OP LZZ. S nejnižšími hodnotami v roce 2013 zůstaly OP VaVpl a dále OP PI. I když při pohledu na předchozí graf je zřejmé, že některé programy po proplacení prostředků příjemcům certifikují poměrně velmi rychle, dosažené hodnoty však rozhodně nejsou optimální.

Z grafu vidíme u OP D a OP ŽP vliv pozastavené certifikace v letech 2010 a 2011, pozdní nástup certifikace u OP VaVpl, OP LZZ, IOP i OP TP.

Celkový stav čerpání za NSRR v roce 2013

Vzhledem k Pravidlu n+2 bude čerpání u jednotlivých operačních programů ukončeno k 31. 12. 2015. Za sledované, řádné období 2007 – 2013 bylo (podle údajů ke 3. lednu 2014 z MSC2007) vyžádáno k proplacení z EK 53,9 % z celkových finančních prostředků, které má ČR na programové období 2007 - 2013 k dispozici. Po přepočtu podle lednového kurzu 2014 je to cca 729,3 mld. Kč. Objem celkových finančních prostředků po aktuálním přepočtu v Kč „vzrostl“ po zásahu České národní banky, která oslabila kurz koruny (před tímto krokem byla celková alokace ve výši zhruba 682 mld. Kč).

Sledování průběhu 4 základních stavů v letech 2007 – 2013 za NSRR celkem zajišťuje propojenost analýzy vybraných 8 sektorových operačních programů na celkovou situaci v čerpání v jednotlivých letech. Od začátku období do konce roku 2013 Řídicí orgány uzavřely s příjemci více než 49 tisíc Rozhodnutí o poskytnutí dotace, resp. právních aktů o poskytnutí dotace v celkové výši 738,7 mld. Kč. Jedná se o 91,4 % z celkových prostředků, které může ČR vyčerpat z přidělené alokace. Za všechny operační programy byly příjemcům proplaceny výdaje ve výši 514,9 mld. Kč, což je 63,7 % z celkových prostředků pro ČR.

V této kapitole jsem se věnovala analýze vybraných, resp. sektorových (tematických) operačních programů z hlediska jejich porovnání. A to od podaných žádostí až po certifikované finanční prostředky. K implementaci evropských fondů a k úspěšnému vyčerpání alokovaných prostředků je však zapotřebí zajištění stabilního prostředí s dostatečným množstvím kvalifikovaných lidských zdrojů, tzv. administrativní kapacity. Této problematice se budu věnovat v následující kapitole.

6 ADMINISTRATIVNÍ KAPACITA PRO ZABEZPEČENÍ OPERAČNÍCH PROGRAMŮ

Pro zajištění plynulého čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie je potřebné a nutné zabezpečení personální, nebo-li administrativní kapacity. Tato problematika zajištění administrativních kapacit je zpracována ve stanovisku uvedeném v Národním strategickém referenčním rámci, článek 11.5, který zdůrazňuje možná rizika spojená s nedostatečným zabezpečením administrativních kapacit při čerpání prostředků z rozpočtu EU. Současně upozorňuje na nutnost věnovat tomuto tématu systematickou pozornost. Klíčovým prvkem úspěšnosti čerpání prostředků z rozpočtu EU je kvalita administrativní kapacity veřejné správy a potřeba jejího navýšení, která se odvíjí od implementace dvou programových období (tzv. starého a nového období). Dalšími faktory v období 2007 – 2013 je nárůst objemu alokovaných finančních prostředků, ale i legislativních změn v oblasti kontrolních postupů, monitorování a evaluace.

Nezbytnou podmínkou pro řádný výkon jednotlivých funkcí systému využívání prostředků z rozpočtu EU je zajištění dostatečného množství kvalitních pracovníků, kteří na této činnosti participují. Je to dlouhodobý proces a vyžaduje od jednotlivých pracovníků soustavnou přípravu včetně dalšího vzdělávání a doplňování kvalifikace. Pro zajištění této podmínky je nutné věnovat zvýšenou pozornost některým rizikovým faktorům, jako např. odlivu zkušených pracovníků zejména do soukromého sektoru. Maximální možné omezení odlivu těchto pracovníků by mělo být personální prioritou všech Řídících orgánů a Zprostředkujících subjektů implementujících SF/FS. Jako jeden z nástrojů motivace je uplatnění motivačních odměn dle Usnesení vlády ČR č. 818/2007²⁷ a následně Usnesení vlády ČR č. 1332/2009²⁸. K přispění slouží i nefinanční motivace ve formě systému vzdělávání dle Usnesení vlády ČR č. 166/2008²⁹. Jedná se o vzdělávání celé administrativní kapacity formou vzdělávacích akcí jak v České republice, tak i v zahraničí.

Významnou měrou se na fluktuaci též podílí i nízký věk zaměstnanců zajišťujících čerpání fondů EU. Častým důvodem změn v administrativní kapacitě proto

²⁷ UV ČR ze dne 18. července 2007 č. 818 k postupu při řešení administrativní kapacity čerpání zdrojů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na období 2007 - 2013

²⁸ UV ČR ze dne 26. října 2009 č. 1332 o Metodice finančního ohodnocení zaměstnanců implementujících Národní strategický referenční rámec v programovém období let 2007 až 2013

²⁹ UV ČR ze dne 25. února 2008 č. 166 o Systému vzdělávání zaměstnanců realizujících Národní strategický referenční rámec v období let 2007 až 2013

jsou odchody na rodičovskou dovolenou, naopak odchody do starobního důchodu nejsou většinou uváděny.

Kromě vysoké fluktuace zaměstnanců je nutné se vyrovnat s dalšími souvisejícími riziky, např. nevhodným profesním profilem zaměstnanců či jejich nedostatečnou kvalifikací. Jako rizikový až demotivující se jeví také pracovní poměr uzavřený na dobu určitou. Bohužel jde o velmi častý jev. Uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou váže totiž na proplácení mzdových výdajů z technické pomoci, která je časově limitována programovým obdobím. V rámci programového období 2007 - 2013 tak ale dochází k úsporám prostředků ze státního rozpočtu - tím, že je většina mzdových výdajů zaměstnanců implementujících SF/FS hrazena z technické pomoci jednotlivých operačních programů.

V době ukončování programového období 2014 - 2015 se jako další riziko u některých OP jeví nejasně profilovaná možnost zařazení zaměstnanců do činnosti v novém programovém období 2014 - 2020. Toto riziko je zvyšováno faktem, že podstatná skupina zaměstnanců OP je v pracovním poměru na dobu určitou se smlouvami končícími v období 2013 - 2015. Vzhledem k ustanovení Zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb., § 39), kdy zaměstnavatel není oprávněn smlouvy na dobu určitou opakovat více než 3 x, stává se pro řadu z těchto kvalifikovaných zaměstnanců další setrvání v rámci jednotlivých subjektů implementační struktury fondů EU neperspektivní.

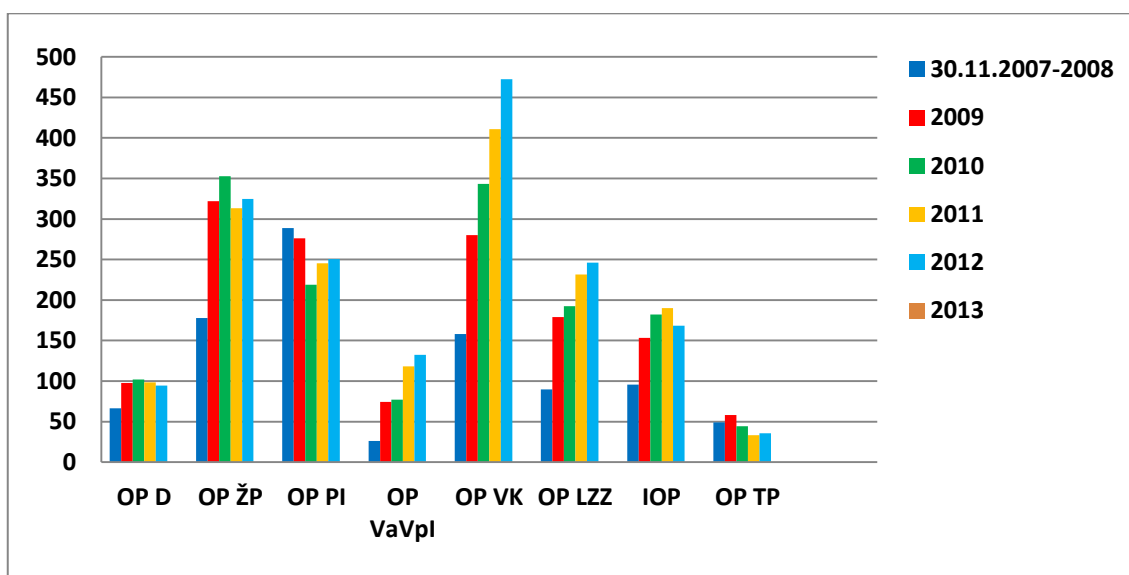
Počty zaměstnanců jednotlivých operačních programů jsou mimo jiné stanoveny operačními manuály a prováděcími dokumenty těchto operačních programů a také Usnesením vlády ČR č. 884/2007³⁰. Svodně tuto problematiku za všechny operační programy sleduje a zabývá se jí Národní orgán pro koordinaci při Ministerstvu pro místní rozvoj.

³⁰ UV ČR ze dne 13. 8. 2007 č. 884 k zabezpečení administrativních kapacit auditního orgánu a pověřených subjektů auditního orgánu potřebných pro zajištění auditních činností při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie na období let 2007 až 2013

6.1 Porovnání vývoje administrativní kapacity u sledovaných operačních programů

Pro evidenci počtu pracovníků, resp. pracovních úvazků je používán ukazatel FTE, neboli Full-time equivalent, který umožňuje sledovat míru zapojení zaměstnance v implementační struktuře fondů EU během určitého časového úseku. Tento postup je využíván zejména z důvodu nutnosti upřesnit počty těch zaměstnanců, kteří se podílejí na implementaci NSRR pouze částí svého pracovního úvazku. Znamená to tedy, že hodnota FTE, která se rovná 1, znamená, že zaměstnanec byl ve sledovaném časovém úseku zapojen do implementace NSRR na plný úvazek, tj. na 100 % své pracovní činnosti a např. hodnota 0,75 znamená, že zaměstnanec se ve stejném časovém úseku na implementaci NSRR podílel pouze třemi čtvrtinami své pracovní činnosti nebo celým pracovním úvazkem (100 %) jen během tří čtvrtin uvedeného časového úseku, tj. 75 %.

Graf 5: Vývoj administrativní kapacity u tematických OP v období 2007 - 2013

Zdroj: ³¹

V následujícím grafu, do kterého jsem svodně zapracovala všechny dostupné údaje, je zobrazen vývoj administrativní kapacity u sledovaných tematických

³¹ Zpráva o zajištění administrativní kapacity pro zabezpečení funkčnosti implementačních a auditních struktur pro využívání prostředků z rozpočtu Evropské unie (za období 30. 11. 2007 – 30. 11. 2008; za rok 2009) a Zpráva o zajištění administrativní kapacity implementační struktury NSRR (za rok 2010; za rok 2011; za rok 2012)

Zpracováno: autorkou

Pozn.: Rok 2013 nemohl být zpracován, protože k 20. 2. 2014 nebyla k dispozici potřebná data.

operačních programů – přepočtené stavy zaměstnanců administrativní kapacity v jednotlivých letech. Hodnoty tedy odpovídají především míře zapojení zaměstnanců do implementační struktury NSRR a automaticky neodpovídají hodnotám počtu zaměstnanců hrazených z fondů EU.

Na začátku programového období 2007 - 2013 docházelo k částečnému zapojení zaměstnanců současně z implementace programového období 2004 - 2006. To se projevuje na počtu úvazků v tomto období. Další vliv nízkého počtu zaměstnanců v počátečních letech byl nedostatek vhodných a dostatečně kvalifikovaných adeptů na volné pozice.

Již v dalším roce, tedy 2009, dochází k nárůstu počtu zaměstnanců, resp. pracovních úvazků. Programy ESF (OP VK a OP LZZ) jsou charakteristické svou administrativní náročností, proto je z grafu zjevný nárůst počtu zaměstnanců zejména u OP VK. Operační program lidské zdroje a zaměstnanost využíval externí dodávky služeb, a to pro zajišťování kontrol a zajišťování služeb administrátora.

Nejvyšší počet přepočtených pracovních úvazků z fondů ERDF představuje OP ŽP a to z důvodu velikosti tohoto operačního programu, ale též i kladení rozsáhlých a náročných úkolů na pozice projektových manažerů a dalších administrativních pracovníků. U OP PI dochází v letech 2009 a 2010 ke snižování počtu pracovních úvazků a to z důvodu zdvojení některých aktivit mezi Zprostředkujícím subjektem OP PI CzechInvest a Řídicím orgánem OP PI. OP VaVpl byl nejpozději schváleným OP, proto během let 2007 – 2009 byla jeho implementační struktura dotvářena.

Nejsložitější implementační struktura je u Integrovaného operačního programu, který využívá pět Zprostředkujících subjektů (MV, MZdr, MPSV, MK a CRR). Tento vysoký počet ZS má za důsledek vyšší počet pracovníků implementační struktury, kdy některé funkce musí být vykonávány na všech pěti ZS.

U OP D se velikost implementační struktury pohybovala na 97,78 pracovních úvazků v r. 2009, přestože se jedná o OP s nejvyšší finanční alokací. Je nutné ale říci, že převažují velké projekty v menším počtu. Proto je zajímavé porovnání tohoto OP se zcela novým OP VaVpl. Na roky 2011 - 2013 měly v plánu tyto dva operační programy téměř stejně velkou implementační strukturu. K efektivnější administraci v rámci OP D zřejmě přispívá i délka praxe zaměstnanců OP D, téměř nulová fluktuace, využití kapacit z předešlého programového období.

Během druhé poloviny roku 2010 došlo v některých subjektech implementační struktury NSRR vlivem povolebních politických změn, zejména realizací úsporných opatření v rámci jednotlivých resortů, k významným personálním změnám a snižování

počtu zaměstnanců fondů EU a to jak na řídicí, tak i realizační úrovni. Tento trend široké obměny byl negativně vnímán příslušnými orgány Evropské komise a NOK – MMR a to především z důvodu ohrožení kontinuity čerpání fondů EU a možné ztráty expertů s dlouholetou praxí v uvedené problematice.

K největším personálním změnám došlo u OP VVpl, kde pracovní poměr ve sledovaném období ukončilo 54 % zaměstnanců. Současně začal nábor nových zaměstnanců na uvolněné pozice tak, aby došlo k zajištění všech typových pozic potřebných k administraci čerpání. Nicméně v tomto období došlo k destabilizaci tohoto OP vzhledem k vysoké míře fluktuace v krátkém časovém období.

I v OP VK se uskutečnily změny na všech úrovních řízení až po úroveň referentských pozic a ve sledovaném období došlo k ukončení 42 pracovních poměrů. Nestabilní situaci se Řídicí orgán snažil vyřešit posílením personálních kapacit určených na řízení programu.

Významnou změnou v organizační struktuře prošel OP LZZ, kdy všechny implementační struktury OP LZZ byly v rámci MPSV převedeny do Sekce fondů EU. Administrativní kapacity se tato změna nedotkla. Vzhledem k náročnosti administrace čerpání fondů EU používá OP LZZ i nadále různé formy outsourcingu a externích administrátorů k zajištění průběhu čerpání.

U OP PI došlo k poklesu zaměstnanců oproti roku 2009 vzhledem k vyřešení překrývání některých činností mezi ŘO a Zprostředkujícím subjektem CzechInvest.

OP TP má mezi operačními programy specifickou pozici - počet pracovníků jeho ŘO je jednoznačně nejnižší a i přesto došlo oproti předchozímu roku ke snížení počtu pracovníků, který byl zapříčiněn jak reorganizačními změnami v rámci resortu, tak i zvýšenou mírou fluktuace na realizační úrovni.

V roce 2011 došlo k velmi výraznému nárůstu počtu zaměstnanců v OP VK a tudíž tento OP disponuje nejrozsáhlejší administrativní kapacitou ze sledovaných OP. Důvodem je především nutnost zajistit dostatečný počet zaměstnanců pro administraci vysokého počtu malých projektů a zvýšit čerpání tohoto operačního programu.

OP VaVpl též rozšířil své administrativní kapacity a to proto, že OP VaVpl nevyužívá pro administraci svých činností Zprostředkujícího subjektu. Ke zvýšení stavů administrativních kapacit tak došlo jen v útvech zajišťujících funkci Řídicího orgánu a PAS.

Druhou nejrozsáhlejší administrativní kapacitou disponuje OP ŽP. V roce 2011 došlo k mírnému poklesu vzhledem ke snížení stavu zaměstnanců na úrovni Zprostředkujícího subjektu OP ŽP – Státního fondu životního prostředí. Vysoký počet

zaměstnanců administrujících OP ŽP je dán určitými specifiky tohoto OP, mezi která patří např.:

- detailní posuzování zadávací dokumentace příjemců dotace ještě před zahájením výběrového řízení,
- rozmanitost předkládaných projektů – od „menších“ zaměřených např. na oblast ochrany přírody a krajiny až po „velké“ z oblasti vodohospodářské infrastruktury,
- výskyt tzv. liniových staveb, které vyžadují náročné řešení, koordinaci a kontrolu vztahů s vlastníky dotčených pozemků.

K mírnému nárůstu pracovních úvazků došlo u OP PI, OP LZZ a IOP. Naproti tomu OP TP zaznamenal z důvodu fluktuace zaměstnanců ve sledovaném období pokles.

V roce 2012 vykazují nárůst počtu zaměstnanců OP VK, OP VaVpl, OP LZZ OP ŽP, který ze všech operačních programů vykázal nejvyšší počet úvazků setrvávajících v letech 2007 - 2012 v implementační struktuře po dobu delší než 3 roky. K mírnému nárůstu došlo též i u OP TP. Zbývající dva programy vykazují nepatrný pokles.

Rok 2013 bohužel nebyl do grafu zpracován, protože do 20. 2. 2014 nebyla potřebná data k dispozici. V tomto roce došlo k velmi významné změně v rámci celé implementační struktury a to převedení činnosti Pověřených subjektů auditního orgánu (PAS) z organizačních struktur sektorových ministerstev, Úřadů regionálních rad a hl. m. Prahy na auditní orgán na ministerstvu financí. Tento záměr centralizace auditů byl v návaznosti na pokrytí požadavků EK v rámci Akčního plánu schváleného vládou³². Vlastní realizace centralizace Auditního orgánu MF ČR proběhla k 1. 1. 2013.

6.2 Porovnání náročnosti jednotlivých sledovaných operačních programů na administrativní kapacitu

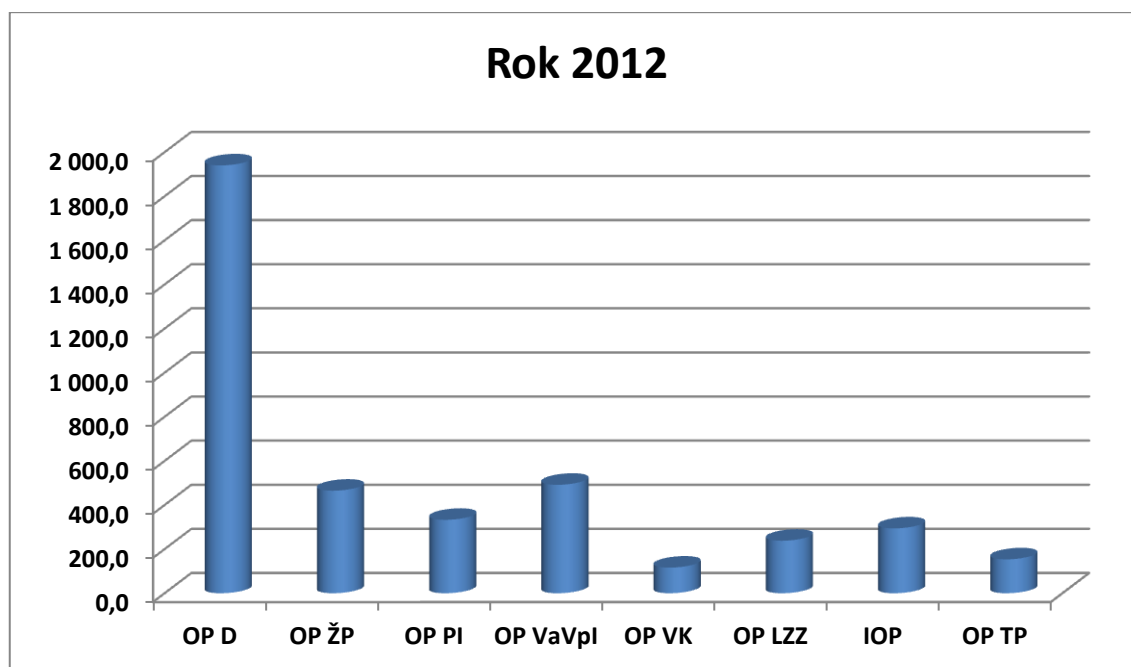
Novým pohledem na operační programy je sledování náročnosti jednotlivých operačních programů na administrativní kapacitu.

V následujícím grafu je znázorněn počet zaměstnanců k alokaci, tzn., že tento graf vypovídá, jaká finanční částka připadá k administraci příslušného operačního

³² UV ze dne 2. 5. 2012 č. 324 o Záměru centralizace pověřených subjektů auditního orgánu do struktury Auditního orgánu na Ministerstvu financí v návaznosti na pokrytí požadavků Evropské komise u strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu

programu na jednoho pracovníka. Pro názornost jsem použila rok 2012, ke kterému jsou známa poslední data. Je to zároveň rok, kdy by měly být operační programy, co se týče administrativní kapacity, stabilizovány a zároveň se jedná o šestý rok programového období, tedy o rok předposlední v rámci řádného období, kdy dochází k finalizaci programů a nárůstu administrativní náročnosti.

Graf 6: Finanční objem (v mil. Kč) na jednoho pracovníka u tematických OP

Zdroj³³

Z výše uvedeného grafu je zřejmá velká disproporce mezi jednotlivými operačními programy, která je dána administrativní náročností, finančním objemem jednotlivých projektů, ale i jejich počtem. Každý operační program má svá specifika, a proto posouzení administrativní náročnosti je velmi obtížné. OP D administruje malý počet projektů (181) o velkém finančním objemu, naproti tomu OP ŽP, OP PI a OP VK disponují počtem projektů s vydaným Rozhodnutím okolo deseti tisíc. Nejnižší finanční objem na jednoho pracovníka připadá z tohoto grafu na OP VK, kde ale zaměstnanci musí zpracovat velké množství projektů na malou alokaci, oproti OP TP, který se finančním objemem přibližuje, ale ne již počtem projektů. Je potřeba říci, že projekty OP TP jsou více etapové.

³³ Zpráva o zajištění administrativní kapacity implementační struktury NSRR za rok 2012 a Měsíční monitorovací zpráva prosinec 2013
Zpracováno: autorkou

Cílem tohoto porovnání nebylo určit, který operační program je z tohoto pohledu nejefektivnější, ale ukázat, jak odlišné jsou nároky na administrativní kapacitu u jednotlivých programů podle jejich charakteru a specifik. Je zřejmé, že neinvestiční, tzv. „měkké“ projekty vyžadují velkou administrativní náročnost, protože objem finančních částek u těchto projektů je malý (často dosahuje pouze řádu statisíce korun), ale jejich počet je velký. Tento poznatek má samozřejmě zásadní význam pro přípravu administrativní kapacity pro nové programové období 2014 - 2020.

ZÁVĚR

Z teoretické části bakalářské práce vyplývá, že podpora z evropských fondů představuje jednoznačně velmi specifický druh toku veřejných prostředků, kdy prostředky z rozpočtu EU jsou alokovány na základě finančních plánů stanovených pro každý program. Tyto plány stanoví maximální částky čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU a z národních zdrojů v jednotlivých letech programového období. Podpora z evropských prostředků je primárně definována pravidly EK a odvíjí se od cílů politik EU. Hlavním nástrojem pro realizaci Kohezní politiky jsou fondy EU, jejichž prostřednictvím jsou nastaveny finanční toky prostředků určených ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi regiony. Vymezení jednotlivých fondů i jejich určení a následné využívání v praxi je dáno jednak rozhodnutími, nařízeními a usneseními Rady EU, jednak rozhodnutími, usneseními a sděleními Komise.

Pro zdárné a úspěšné čerpání finančních prostředků jsou důležité struktury pro jeho zajištění. Zastřešujícím orgánem v ČR pro všechny operační programy je Národní orgán pro koordinaci. Za jednotlivé operační programy jsou odpovědné Řídící orgány, které nesou za příslušný OP nejvyšší odpovědnost. Dalšími neméně důležitými subjekty pro řádné zajištění toku prostředků z fondů EU do ČR jsou Zprostředkující subjekty, odbor Národní fond a Auditní orgán. Základem realizace finančních toků je Metodika finančních toků, vypracovaná a vydaná MF pro konkrétní programové období. Důležitým je i popsáný cyklus od vyhlášení výzvy až po certifikování výdajů z prostředků Evropské komise, resp. proplacení z EK do rozpočtu MF. V těchto rámcích probíhá administrace operačních programů.

Praktická část bakalářské práce přináší v souladu se zadáním a cíli práce porovnání čerpání evropských prostředků u vybraných - tematických operačních programů a to podle čtyř nejdůležitějších identifikátorů administrace projektů.

Výchozím sledovaným cílem je porovnání vývoje objemu podaných žádostí u všech osmi OP podle jednotlivých let od r. 2007 až po r. 2013. Je zde na první pohled viditelná jak připravenost tří OP, které již v r. 2008 disponovaly podanými žádostmi v objemu více jak 50 % k celkové alokaci programu, tak i pomalý náběh objemu podaných žádostí u ostatních. Zajímavé je též porovnání s údaji vývoje NSRR.

Dalším cílem bylo porovnání vývoje objemu prostředků u vydaných Rozhodnutí. Prvotní analýzou bylo zjištěno zrychlení u tohoto identifikátoru u všech programů v podstatě až od roku 2010. Přezávazkování v roce 2013 mají dva operační programy – OP D a OP PI. OP LZZ se téměř přiblížilo hranici 100 %. Ostatní programy, zejména

OP ŽP, mají počátkem r. 2014 před sebou velký kus práce v oblasti závazkování, aby se dostaly k co možná nejlepším hodnotám pro zdárné vyčerpání finančních prostředků. Ještě v roce 2014 budou probíhat výzvy s tím, že projekty musí být finančně vypořádány do 31. 12. 2015.

Analytické porovnání objemu proplacených prostředků příjemcům je další provedenou analýzou v této práci. Na první pohled je zřejmé, že tři OP (OP ŽP, IOP a OP TP) nedosahují v roce 2013 ani 50 % proplacených prostředků příjemcům. Na druhé straně tři OP (OP D, OP PI a OP VK) vykazují lepší hodnotu, než údaje za NSRR.

Poslední analýzou porovnávání vývoje bylo sledování objemu certifikovaných výdajů. Je to velmi důležitý údaj - jedná se o finanční prostředky, které prošly řádnou certifikací a budou zaslány z EK do ČR. Ve skutečnosti se tyto finanční prostředky považují za finanční prostředky vyčerpané z fondů EU. Bohužel na první pohled není výsledek příznivý. Ani údaj za NSRR nedosahuje 50 %. Nad tuto hodnotu se dostaly pouze OP D a OP LZZ. Na druhou stranu lze říci, že k největšímu pokroku, či zrychlení v tomto ukazateli došlo v roce 2013.

Analýza průběhu 4 základních stavů projektů v letech 2007 – 2013 doplněná také o údaje za NSRR celkem zajišťuje celkovou propojenost provedené analýzy vybraných 8 sektorových operačních programů na celkovou situaci v čerpání v jednotlivých letech. Od začátku období do konce roku 2013 Řídicí orgány uzavřely s příjemci více než 49 tisíc Rozhodnutí o poskytnutí dotace, resp. právních aktů o poskytnutí dotace. Jedná se o 91,4 % z celkových prostředků, které může ČR vyčerpat z přidělené alokace. Za všechny operační programy byly příjemcům proplaceny výdaje ze 63,7 % z celkových prostředků pro ČR.

Nezbytnou součástí pro řádný výkon jednotlivých funkcí systému využívání prostředků z rozpočtu EU je zajištění dostatečného a množství kvalitních pracovníků, tzv. administrativní kapacity. V šesté kapitole jsou uvedené výsledky ze sledování cíle práce v oblasti administrativní kapacity u tematických OP. Z grafů je na první pohled patrný jak přehled vývoje v jednotlivých letech, tak i finanční objem na jednoho pracovníka OP. Neméně důležitým je komentář k těmto grafům, protože při porovnání musí být objektivně přihlédnuto ke specifickým podmínkám jednotlivých operačních programů - k náročnosti se zpracováním projektů, k finančnímu objemu, ale i počtu žádostí jednotlivých OP.

Z hlediska administrativní kapacity nebudou následující roky snadné. Programové období 2007 – 2013 se sice bude blížit do závěrečné fáze, stále však

zbývají ještě přibližně dva roky do ukončení realizace všech projektů a následně další 2 - 3 roky, ve kterých bude docházet k ukončování činností stávajících Řídících orgánů. Současně od 1. ledna 2014 bylo zahájeno nové programové období 2014 – 2020. Pokud nebude dostatečně zajištěna kapacita na ukončování období 2007 - 2013, mohou se objevit problémy, které mohou vést k finančním ztrátám v důsledku korekcí ze strany EK. Při takovémto krácení v důsledku finančních korekcí by dopady byly přímo k tíži Státního rozpočtu. Řídící orgány operačních programů musí dobře rozvrhnout personální kapacity, aby obě programová období byla dostatečně pokryta. Stěžejním úkolem je zajistit kontinuitu prací a také stabilitu týmů při přecházení od programového období 2007 – 2013 k novému programovému období. Analýza administrativní kapacity pro jednotlivé operační programy v letech 2007 – 2013, provedená podobně jako v této bakalářské práci, je tak jedním z východisek pro optimalizaci administrativní kapacity v dalších letech.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BLAŽEK, J., H. HEISLER, J. KUBÍČEK, J. VIKTOROVÁ a P. WAWROSZ. *Ekonomie, právo a hospodářská politika v českém prostředí*, 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-847-3.

BUDÍK, J. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*, 1. vyd. Praha: Eupress, 2009. ISBN 978-80-7408-014-2.

DOUBKOVÁ, J. *Budget – Facts & Trends 2003*, 1. vyd. – neprodejné Praha: OMIKRON Praha, spol. s r. o., 2003. ISBN 80-7278-176-6.

FIALA, P. a M. PITROVÁ. *Evropská unie*, 1. vyd. – 3. dotisk (2005) Brno: Centrum pro studium demokracie, 2003. ISBN 80-7325-015-2.

CHVOJKOVÁ, A., V. KVĚTOŇ a kol. *Finanční prostředky fondů EU*, 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., 2007, ISBN 978-80-86684-43-7.

KANTOR, T. a D. MAREK. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-13-8.

MACH P., I. PILIP a M. ŽÁK. *Evropská unie*, 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-86730-72-1.

OCHRANA F., J. PAVEL, L. VÍTEK a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing. a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*, 3. přeprac. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-7357-049-1.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance Teorie a praxe v ČR*, 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. aktual. a rozš. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PŘICHYSTAL A. *Programy a fondy Evropské unie (učební texty)*, 1. vyd. Praha: Vysoká škola manaerské informatiky a ekonomiky, 2009. ISBN 978-80-86847-34-4.

SOJKA, M. *Milton Friedman: Svět liberální ekonomie*, 1. vyd. Praha: Epoque, 1996. ISBN 80-902129-2-1.

SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*, 2. aktualiz. a doplněné vyd.. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3611-2.

VLČEK J. a kol. *Výkladový lexikon pojmů tržní ekonomiky*, neuvedeno vyd. Praha: VICTORIA PUBLISHING, a.s., 1992. ISBN 80-85605-26-0.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu.

Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách - v současnosti se jedná o články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU).

Nařízení Komise (ES) č. 875/2007 ze dne 24. července 2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu *de minimis* v odvětví rybolovu a o změně nařízení (ES) č. 1860/2004.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 („nařízení o ERDF“).

Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále jen „Obecné nařízení“).

Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráci.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1302/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), pokud jde o vyjasnění, zjednodušení a zlepšení zřizování a fungování takovýchto seskupení.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006.

Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. prosince 2006 stanovující prováděcí pravidla pro aplikaci Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj („Implementační nařízení“).

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

Steiss, A. W. a E. O. Cyprian Nwagwu. *Financial Planning and Management in Public Organizations*. New Yourk: Marcel Dekker, Inc., 2001. ISBN 0-8247-0583-1.

Sun, J. a T. D. Lurch. *Government Budget Forecasting: Theory and Practice*, USA: CRC Press Taylor & Francis Group, 2008. ISBN 978-1-4200-4582-6.

Seznam použitých internetových zdrojů

<http://www.mfcr.cz/>

<http://www.mmr.cz/cs/Uvodni-strana>

<http://www.strukturalni-fondy.cz/>

<http://www.vlada.cz/>

Seznam ostatních zdrojů

Absolventská práce z PB VOŠ – NOVÁ J.: *Programy přeshraniční spolupráce CÍLe 3 Evropská územní spolupráce v dotační politice EU*, 2013.

Metodika finančního ohodnocení zaměstnanců implementujících Národní strategický referenční rámec v období 2007 – 2013, MMR.

Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007 – 2013); MF ČR.

Metodické doporučení pro oblast veřejné podpory, MMR, Verze1: únor 2014.

Pokyn č. R 1-2010 k upřesnění postupu Ministerstva financí, správců programů a účastníků programu při přípravě, realizaci, financování a vyhodnocování programu nebo akce a k provozování informačního systému programového financování, ze dne 7. 6. 2010, viz Finanční zpravodaj č. 5 z 15. 6. 2010.

UV ČR ze dne 22. února 2006 č. 198 ke koordinaci přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013.

UV ČR ze dne 18. července. 2007 č. 818 k postupu při řešení administrativní kapacity čerpání zdrojů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na období 2007 – 2013.

UV ČR ze dne 13. srpna 2007 č. 884 k zabezpečení administrativních kapacit auditního orgánu a pověřených subjektů auditního orgánu potřebných pro zajištění

auditních činností při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie na období let 2007 až 2013.

UV ČR ze dne 25. února 2008 č. 166 o Systému vzdělávání zaměstnanců realizujících Národní strategický referenční rámec v období let 2007 až 2013.

UV ČR ze dne 26. října 2009 č. 1332 o Metodice finančního ohodnocení zaměstnanců implementujících Národní strategický referenční rámec v programovém období let 2007 až 2013.

UV ČR ze dne 19. ledna 2011 č. 64 o Pravidlech pro zajištění spolufinancování prostředků Evropské unie z národních veřejných zdrojů.

UV ČR ze dne 2. května 2012 č. 313 o Metodice výběru zaměstnanců implementujících fondy Evropské unie v programovém období let 2007 až 2013 a v programovém období 2014+.

Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o rozpočtových pravidlech).

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Zpráva o zajištění administrativní kapacity pro zabezpečení funkčnosti implementačních a auditních struktur pro využívání prostředků z rozpočtu Evropské unie za období 30. 11. 2007 – 30. 11. 2008, MMR, NOK, květen 2009, Výsledky jednání vlády 13. 7. 2009.

Zpráva o zajištění administrativní kapacity pro zabezpečení funkčnosti implementačních a auditních struktur pro využívání prostředků z rozpočtu Evropské unie za rok 2009, MMR, NOK, červen 2010, Výsledky jednání vlády 12. 7. 2010.

Zpráva o zajištění administrativní kapacity implementační struktury NSRR za rok 2010, MMR, NOK, červen 2011, Výsledky jednání vlády 13. 7. 2011.

Zpráva o zajištění administrativní kapacity implementační struktury NSRR za rok 2011, MMR, NOK, červen 2012, Výsledky jednání vlády 11. 7. 2012.

Zpráva o zajištění administrativní kapacity implementační struktury NSRR za rok 2012, MMR, NOK, červen 2013, Výsledky jednání vlády 31. 7. 2013.

SEZNAM ZKRATEK

AO	Auditní orgán
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ČR	Česká republika
DG	Generální ředitelství
DG COMP	Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž
DPH	Daň z přidané hodnoty
EDS/SMVS	Evidenční dotační systém/Správa majetku ve vlastnictví státu (dříve ISPROFIN)
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské Společenství
ESF	Evropský sociální fond
EUR	Euro
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
GBER	General Block Exemption Regulation – Obecné nařízení o blokových výjimkách
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
IOP	Integrovaný operační program
IS	Informační systém
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSC2007	Monitorovací systém Central 2007 (centrální monitorovací systém pro programové období 2007 – 2013)
MV	Ministerstvo vnitra
MZdr	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
NF	Odbor Národní fond Ministerstva financí

NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OP	Operační program
OP D	Operační program Doprava
OP PA	Operační program Praha adaptabilita
OP PI	Operační program Průmysl a inovace
OP PK	Operační program Praha konkurenceschopnost
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP VaVpl	Operační program Věda a výzkum pro inovace
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OSS	Organizační složka státu
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PAS	Pověřený auditní subjekt
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
ŘO	Řídicí orgán
SF	Strukturální fondy
SF/FS	Strukturální fond/Fond soudržnosti
SGEI	Služby obecného hospodářského zájmu
SR	Státní rozpočet
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
UV	Usnesení vlády
VaV	Věda a výzkum
VP	Velký projekt ve smyslu čl. 39 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006
ZS	Zprostředkující subjekt

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam map

Mapa 1: Regiony NUTS II	17
-------------------------------	----

Seznam grafů

Graf 1: Porovnání podaných žádostí u tematických OP v % k alokaci programu	46
Graf 2: Porovnání schválených projektů s vydaný Rozhodnutím/podepsanou Smlouvou u tematických OP v % k alokaci programu	48
Graf 3: Porovnání proplacených prostředků příjemcům (vč. záloh) u tematických OP v %	50
Graf 4: Porovnání certifikovaných výdajů předložených EK u tematických OP	51
Graf 5: Vývoj administrativní kapacity u tematických OP v období 2007 – 2013	55
Graf 6: Finanční objem (v mil. Kč) na jednoho pracovníka u tematických OP .	59

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdělení operačních programů	30
Tabulka 2: Přehled tematických OP programového období 2007 - 2013	41

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha – Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP	I - VI
--	---------------

PŘÍLOHY

Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP

Tab. 3 - Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP/ROP o fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program / Fond	IP/GG	Celková alokace podpory 2007-2013		Alokace podpory 2007-2008		Podané žádosti o podporu o GG		Schválené projekty/GG		Předložené žádosti o platbu		Propřené prostředky příjemcem		Prostředky přiložené k certifikaci	
		v mil. Kč	%	v mil. Kč	%	v mil. Kč	%	v mil. Kč	%	v mil. Kč	%	v mil. Kč	%	v mil. Kč	%
		a	b/a	c	c/b	d	d/b	e	e/b	f	f/b	g	g/b	h	h/b
OP D	IP	180 898,6	25,4	122 515,2	266,4	66 652,8	144,9	970,6	2,1	675,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
OP ŽP	IP	154 073,9	25,4	83 375,8	212,8	30 673,0	78,3	179,0	0,5	179,0	0,5	164,7	0,4	164,7	0,4
OP PI	IP	95 282,5	25,4	20 587,7	85,0	6 129,3	25,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OP VaVpl	IP	64 873,2	25,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OP VK	IP	57 292,6	25,4	14 848,1	101,9	756,8	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	GG			6 617,1	47,3	6 617,1	47,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OP LZJ	GG	57 565,3	25,4	15 474,1	105,6	7 683,8	52,4	159,8	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IOP	IP	49 575,4	25,5	4 870,8	38,6	317,3	2,5	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OP TP	IP	7 762,9	25,5	1 478,7	74,8	0,0 ⁴	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ROP SZ	IP	23 369,0	25,4	13 239,5	222,8	6 464,8	108,8	168,8	2,8	67,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
ROP MS	IP	22 434,8	25,4	5 704,0	89,5	2 292,5	40,2	273,5	4,8	259,6	4,6	69,9	1,2	69,9	1,2
ROP IV	IP	22 069,9	25,4	19 592,1	349,2	5 844,6	99,5	325,3	5,8	141,3	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
ROP SM	IP	20 595,6	25,4	12 973,5	247,8	1 913,3	36,5	161,7	3,1	137,2	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
ROP SV	IP	20 566,4	25,4	18 495,7	353,7	4 210,2	80,5	223,7	4,3	229,3	4,4	34,0	0,7	34,0	0,7
ROP JZ	IP	19 413,3	25,4	21 553,2	436,7	3 340,4	67,7	144,4	2,9	121,5	2,5	52,1	1,1	52,1	1,1
ROP SC	IP	17 515,8	25,4	11 703,2	262,8	3 081,2	69,2	132,4	3,0	35,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
OP PK	IP	7 360,4	27,2	3 626,5	181,3	173,6	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OP PA	IP	3 395,6	27,2	7 212,5	781,7	787,9	85,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CR-PL	IP	6 875,5	27,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ESF	IP	118 253,5	25,5	37 534,6	124,5	9 228,6	30,6	159,8	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ERDF	IP	436 372,3	25,5	182 185,2	163,9	47 807,8	43,0	2 124,6	1,9	1 636,1	1,5	165,9	0,1	165,9	0,1
FS	IP	276 294,8	25,5	160 812,3	228,6	83 025,2	118,0	455,6	0,6	210,5	0,3	154,9	0,2	154,9	0,2
NSRR	IP	830 920,7	25,5	380 532,2	179,8	140 061,5	66,2	2 740,0	1,3	1 846,6	0,9	320,8	0,2	320,8	0,2

Měnový kurz: 1 EUR = 26,630 CZK - měsíční kurz převzatý z MSC2007

Zdroj: MSC2007 – 7.1.2009

⁴ V Centrálním monitorovacím systému není u schválených projektů OP Technická pomoc v rámci finančního monitoringu vyplněna výše finanční podpory plynoucí ze smlouvy. Z tohoto důvodu nedochází k načítání hodnot do tabulek používaných v Měsíční monitorovací zprávě.

Tab. 3 - Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program / Fond	ŘO	Celková alokace podpory 2007-2013		Podané projektové žádosti / GG		Projekty / GG schválené k financování		Schválené žádosti o platbu **		Proplacené prostředky příjemcům		Prostředky předložené k certifikaci		Certifikované prostředky předložené EK												
		mil. Kč	a	mil. Kč	b	mil. Kč	c	%	c/a	mil. Kč	d	%	d/a	mil. Kč	e	%	e/a	mil. Kč	f	%	f/a	mil. Kč	g	%	g/a	
OP D	MD	178 900,7	163 232,3	91,2	58 340,9	32,6	31 464,6	17,6	30 920,9	17,3	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9	10 510,8	5,9
OP ŽP	MŽP	152 813,8	140 423,4	93,6	44 312,7	29,0	6 853,4	4,5	6 853,4	4,5	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6	2 387,1	1,6
OP PI	MPO	94 265,7	60 263,5	63,9	24 925,2	26,4	7 756,2	8,2	7 756,2	8,2	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3	5 029,6	5,3
OP VaVpl	MŠMT	64 312,9	88 056,9	136,9	2 365,7	3,7	364,7	0,6	364,7	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OP VK	MŠMT	56 797,7	40 866,1	72,0	16 776,9	29,5	1 542,7	2,7	1 542,7	2,7	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2	1 790,3	3,2
OP LZZ	MPSV	56 939,4	46 747,2	82,1	33 213,0	58,3	2 482,3	4,4	2 482,3	4,4	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3	2 428,3	4,3
OP TP	MMR	47 788,1	26 063,6	54,5	11 194,8	23,4	974,6	2,0	974,6	2,0	729,0	1,5	729,0	1,5	729,0	1,5	729,0	1,5	729,0	1,5	729,0	1,5	729,0	1,5	729,0	1,5
ROP SZ	RR SZ	7 693,9	5 324,8	69,2	1 933,0	25,1	284,2	3,7	284,2	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7	283,7	3,7
ROP MS	RR MS	22 239,6	17 085,3	76,8	4 599,5	20,7	1 646,3	7,4	1 646,3	7,4	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7	1 716,8	7,7
ROP JV	RR JV	21 874,3	27 950,6	127,8	11 870,1	54,3	3 156,2	14,4	3 156,2	14,4	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8	3 226,6	14,8
ROP SM	RR SM	20 378,4	17 650,6	86,6	8 222,5	40,3	3 496,8	17,2	3 496,8	17,2	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8	3 834,8	18,8
ROP SV	RR SV	20 390,9	23 650,2	115,9	10 372,7	50,9	3 046,3	14,9	3 046,3	14,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9	3 440,0	16,9
ROP IZ	RR IZ	19 243,1	40 068,4	208,2	6 998,6	36,4	2 207,9	11,5	2 207,9	11,5	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8	2 266,3	11,8
ROP SČ	RR SČ	17 354,8	18 800,3	108,3	5 100,3	29,4	1 904,6	11,0	1 904,6	11,0	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5	2 004,1	11,5
OP PK	HMP	7 279,3	8 822,8	121,2	3 488,3	47,9	1 291,0	17,7	1 291,0	17,7	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9
OP PA	HMP	3 366,2	10 440,7	310,2	3 488,3	47,9	1 291,0	17,7	1 291,0	17,7	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9	1 010,0	13,9
ESF	-	117 103,3	98 054,0	83,7	51 235,1	43,8	4 559,7	3,9	4 559,7	3,9	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0	4 699,8	4,0
ERDF	-	423 929,8	414 690,1	97,8	135 863,9	32,0	45 107,8	10,6	45 107,8	10,6	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7	45 249,7	10,7
FS	-	273 771	250 824,1	91,6	68 237,6	24,9	20 514,6	7,5	20 514,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5	20 443,6	7,5
NSRR *	-	814 804,6	763 568,2	93,7	255 336,7	31,3	70 182,0	8,6	70 182,0	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6	70 393,1	8,6

* Do NSRR patří ještě OP CI13 přeshraniční spolupráce CR-Polsko, na který je alokováno 258 mil. EUR.

Měnový kurz: 1 EUR = 26,40 CZK - měsíční kurz převzatý z MSC2007.

** Do sloupce „Předložené žádosti o platbu“ se nenačítá vlastní podíl žadatele, ani v případě, že žadatelem je obec nebo kraj, zatímco ve sloupci „Proplacené prostředky příjemcům“ tato částka už započítán je. To znamená, že může nastat situace, kdy částka „Schválených žádostí o platbu“ je nižší než „Proplacené prostředky příjemcům“.

Zdroj: MSC2007 - 7.1.2010

Tab. 3 - Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program / Fond	ŘO	Celková alokace podpory 2007–2013		Podané žádosti		Projekty/ GG s vydaným Rozhodnutím/ podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům		Prostředky předložené k certifikaci		Certifikované výdaje předložené EK		
		mil. Kč	a	mil. Kč	b	mil. Kč	c	mil. Kč	d	mil. Kč	e	mil. Kč	f	
		%	b/a	%	c/a	%	d/a	%	e/a	%	f/a			
OPD	MD	171 653,1	207 727,7	121,0	96,8	166 159,7	94 364,1	55,0	28 735,4	16,7	28 735,4	16,7	28 735,4	16,7
OP Žp	MŽP	146 385,0	153 036,0	104,5	16,3	23 892,1	18 545,6	12,7	10 879,5	7,4	10 879,5	7,4	10 879,5	7,4
OP PI	MPO	90 440,1	96 307,8	106,5	49,3	44 567,5	14 526,6	16,1	10 244,0	11,3	8 742,7	9,7	8 742,7	9,7
OP LZ	MPSV	54 483,3	52 282,8	96,0	76,1	41 439,3	8 255,8	15,2	5 669,0	10,4	5 669,0	10,4	5 669,0	10,4
OP VA/vpl	MŠMT	61 486,5	98 151,2	159,6	27,3	16 788,1	1 951,5	3,2	60,1	0,1	39,1	0,1	39,1	0,1
IOP	MMR	47 039,4	47 960,5	102,0	53,1	24 991,6	4 364,9	9,3	2 620,0	5,6	2 620,0	5,6	2 620,0	5,6
OP VK	MŠMT	54 290,3	54 698,3	100,8	39,9	21 638,4	8 784,9	16,2	847,4	1,6	847,4	1,6	847,4	1,6
OP TP	MMR	7 367,6	6 585,6	89,4	48,3	3 557,3	882,7	12,0	502,2	6,8	502,2	6,8	502,2	6,8
ROP SZ	RR SZ	22 171,3	33 618,2	151,6	68,4	15 161,9	7 317,2	33,0	5 497,3	24,8	3 441,9	15,5	3 441,9	15,5
ROP MS	RR MS	21 308,5	27 235,7	127,8	44,1	9 407,5	4 913,5	23,1	3 691,7	17,3	3 691,7	17,3	3 691,7	17,3
ROP IV	RR IV	21 037,3	30 434,4	144,7	71,7	15 074,8	9 487,6	45,1	7 119,6	33,8	7 119,6	33,8	7 119,6	33,8
ROP SM	RR SM	19 654,6	24 979,8	127,1	47,3	9 295,7	8 254,3	42,0	6 404,9	32,6	6 404,9	32,6	6 404,9	32,6
ROP SV	RR SV	19 619,7	35 949,4	183,2	69,9	13 715,3	8 909,9	45,4	6 070,1	30,9	6 070,1	30,9	6 070,1	30,9
ROP JZ	RR JZ	18 426,6	46 710,9	253,5	52,8	5 512,0	5 512,0	29,9	2 586,3	14,0	2 586,3	14,0	2 586,3	14,0
ROP SČ	RR SČ	16 652,4	23 878,8	143,4	57,7	9 608,1	4 602,1	27,6	3 275,2	19,7	2 219,3	13,3	2 219,3	13,3
OP PK	HMP	6 986,3	12 918,5	184,9	82,9	5 792,8	2 574,1	36,8	1 003,7	14,4	1 003,7	14,4	1 003,7	14,4
OP PA	HMP	3 225,4	12 387,0	384,0	76,5	2 466,1	1 358,6	42,1	420,6	13,0	420,6	13,0	420,6	13,0
ESF	-	111 998,9	119 368,1	106,6	58,5	65 543,8	18 399,3	16,4	6 937,0	6,2	6 937,0	6,2	6 937,0	6,2
ERDF	-	407 953,3	554 911,9	136,0	53,7	219 047,8	99 918,8	24,5	64 228,4	15,7	57 669,1	14,1	57 669,1	14,1
FS	-	262 275,2	290 582,8	110,8	56,7	148 695,8	86 287,3	32,9	24 461,5	9,3	24 461,5	9,3	24 461,5	9,3
NSRR	-	782 227,4	964 862,8	123,3	55,4	433 287,5	204 605,3	26,2	95 626,9	17,2	89 067,6	11,4	89 067,6	11,4

Poznámka:

Do NSRR patří ještě OP CH3 přeshraniční spolupráce ČR–Polsko, na který je alokováno 258 mil. EUR.

Tabulka zobrazuje hodnoty pouze za IP a GG. GP do této tabulky nejsou zahrnuty, a to z důvodu, že certifikace probíhá pouze na IP a GG, nikoliv na GP.

Projekty vybrané k realizaci řídicím výborem OP ŽP, tj. projekty s dosud nepodepsanou Smlouvou/vydaným Rozhodnutím o poskytnutí dotace, jsou zahrnuty ve sloupci "Žádosti ve schvalovacím procesu".

Měnový kurz: 1 EUR = 25,24 CZK - měsíční kurz převzatý z MSC2007. „Prostředky předložené k certifikaci“ a „Certifikované výdaje předložené EK“ jsou přepočteny kurzem v době zúčtování v IS Viola, tj. kurz není shodný s aktuálním měsíčním kurzem.

Zdroj: MSC2007 – 5. 1. 2011

Tab. 3 - Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program / Fond	RO	Celková alokace podpory 2007-2013		Podané žádosti		Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		Proplacené prostředky příjemcům		Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO		Certifikované výdaje předložené EK									
		mil. Kč	a	mil. Kč	b	%	b/a	mil. Kč	c	%	c/a	mil. Kč	d	%	d/a	mil. Kč	e	%	e/a	mil. Kč	f
OP D	MD	175 446,9	209 758,8	119,6	119,6	171 296,3	97,6	119 345,6	68,0	50 090,3	28,6	28 735,4	16,4								
OP ŽP	MŽP	149 982,0	187 068,6	124,7	124,7	39 842,0	26,6	31 720,7	21,1	27 117,2	18,1	10 879,5	7,3								
OP PI	MPO	92 077,9	123 401,9	134,0	134,0	67 722,0	73,5	25 974,8	28,2	20 893,3	22,7	18 170,5	19,7								
OP LZZ	MPSV	55 383,6	86 974,1	157,0	157,0	42 065,2	76,0	17 508,6	31,6	13 220,9	23,9	12 417,6	22,4								
OP-Vavpl	MŠMT	63 039,9	97 673,3	154,9	154,9	52 266,8	82,9	13 310,8	21,1	1 545,0	2,5	1 382,6	2,2								
IOP	MMR	47 931,3	56 729,6	118,4	118,4	34 828,8	72,7	9 220,6	19,2	8 487,3	17,7	7 359,7	15,4								
OP VK	MŠMT	55 494,0	123 615,3	222,8	222,8	31 512,0	56,8	17 429,8	31,4	6 358,5	11,5	4 374,2	7,9								
OP TP	MMR	7 510,7	7 712,6	102,7	102,7	4 182,5	55,7	1 290,6	17,2	1 278,9	17,0	1 188,7	15,8								
ROP SZ	RR SZ	22 559,2	38 357,4	170,0	170,0	17 407,7	77,2	10 593,0	47,0	9 023,0	40,0	5 496,0	24,4								
ROP MS	RR MS	21 618,7	29 951,2	138,5	138,5	14 678,8	67,9	7 867,1	36,4	7 294,2	33,7	6 386,6	29,5								
ROP JV	RR JV	21 279,7	33 172,9	156,3	156,3	18 374,3	86,5	11 853,5	55,8	11 243,3	53,0	10 650,8	50,2								
ROP SM	RR SM	19 880,0	28 695,0	144,3	144,3	17 137,3	61,1	9 925,9	49,9	9 658,4	48,6	8 723,4	43,9								
ROP SV	RR SV	19 789,1	36 842,4	186,2	186,2	18 708,5	94,5	11 511,4	58,2	10 719,5	54,2	9 416,1	47,6								
ROP JZ	RR JZ	18 744,1	49 171,5	262,3	262,3	15 336,8	81,8	7 722,0	41,2	7 243,3	38,6	5 949,5	31,7								
ROP SČ	RR SČ	16 876,0	29 270,9	173,4	173,4	13 439,9	79,6	7 018,1	41,6	6 342,9	37,6	5 515,0	32,7								
OP PK	HMP	7 143,7	13 782,6	192,9	192,9	6 211,0	86,9	3 878,0	54,3	2 100,5	29,4	1 064,3	14,9								
OP PA	HMP	3 265,2	14 202,1	435,0	435,0	2 209,9	67,7	1 877,5	57,5	1 158,6	35,5	991,2	30,4								
ESF	-	114 142,8	224 791,5	196,9	196,9	75 787,1	66,4	36 815,9	32,3	20 738,0	18,2	17 783,1	15,6								
ERDF	-	415 241,1	622 673,5	150,0	150,0	320 693,1	77,2	155 069,1	37,3	117 297,7	28,2	96 406,6	23,2								
FS	-	268 588,0	318 915,1	118,7	118,7	165 739,5	61,7	116 162,9	43,2	55 739,3	20,8	24 461,5	9,1								
NSRR	-	797 971,9	1 166 380,2	146,2	146,2	562 219,7	70,5	308 047,9	38,6	193 775,0	24,3	138 651,1	17,4								

Poznámka:

- Do NSRR patří ještě OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko, na který je alokováno 258 mil. EUR.
- Ve sloupci „Proplacené prostředky příjemcům“, „Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO“ a „Certifikované výdaje předložené EK“ jsou zahrnuty údaje za IP a GG, nikoliv GP, a to z důvodu, že certifikace probíhá pouze na úrovni IP a GG.
- Projekty vybrané k realizaci Řídicím výborem OP ŽP, tj. projekty s dosud nepodepsanou Smlouvou / vydaným Rozhodnutím o poskytnutí dotace, jsou zahrnuty ve sloupci „Žádosti ve schvalovacím procesu“.
- Měnový kurz: 1 EUR = 25,91 CZK - měsíční kurz převzatý z MSC2007. „Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO“ a „Certifikované výdaje předložené EK“ jsou přepočteny kurzem v době zaúčtování v IS Viola, tj. kurz není shodný s aktuálním měsíčním kurzem.

Zdroj: MSC2007 – 4. 1. 2012

Tab. 3 - Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program / Fond	ŘO	Celková alokace podpory 2007–2013		Podané žádosti		Projektů s vydaným Rozhodnutím/ podepsanou Smlouvou (Dobitkem)		Proplacené prostředky příjemcům (včetně záloh)			Prostředky v souhrmných žádostech zaúčtovaných PCO			Certifikované výdaje předložené Ek (včetně vrátek)									
		mil. Kč	a	mil. Kč	b	%	b/a	mil. Kč	c	%	c/a	mil. Kč	d	%	d/a	mil. Kč	e	%	e/a	mil. Kč	f	%	f/a
OP D	MD	171 700,7	226 790,4	132,1			175 459,8	102,2		134 290,2	78,2		64 840,3	37,8		51 094,2	79,8			51 094,2			29,8
OP ŽP	MŽP	145 418,3	231 789,0	159,4			58 290,3	40,1		48 094,9	33,1		42 361,3	29,1		36 380,5	25,0			36 380,5			25,0
OP PI	MPO	92 276,2	159 655,0	173,0			81 031,8	87,8		40 987,6	44,4		35 663,5	38,6		29 633,1	32,1			29 633,1			32,1
OP LZ	MPSV	55 455,9	107 728,8	194,3			48 422,0	87,3		24 616,2	44,4		21 279,2	38,4		19 855,7	35,8			19 855,7			35,8
OP VaVpI	MŠMT	61 233,6	101 400,1	165,6			56 316,3	92,0		23 621,5	38,6		8 226,3	13,4		6 349,9	10,4			6 349,9			10,4
IOP	MMR	47 848,9	63 140,0	132,0			38 868,4	81,2		14 517,6	30,3		13 954,2	29,2		12 098,5	25,3			12 098,5			25,3
OP VK	MŠMT	52 857,6	139 652,7	264,2			47 955,0	90,7		29 020,7	54,9		13 946,7	26,4		11 952,0	22,6			11 952,0			22,6
OP TP	MMR	5 756,7	8 678,6	150,8			4 356,4	75,7		1 749,9	30,4		1 746,5	30,3		1 716,7	29,8			1 716,7			29,8
ROP SZ	RR SZ	22 491,0	40 014,7	177,9			18 345,3	81,6		11 792,9	52,4		11 102,5	49,4		5 496,0	24,4			5 496,0			24,4
ROP MS	RR MS	21 649,7	35 093,7	162,1			18 018,8	83,2		11 591,6	53,5		10 724,3	49,5		9 063,1	41,9			9 063,1			41,9
ROP JV	RR JV	21 389,8	36 076,3	168,7			19 712,3	92,2		13 864,7	64,8		13 216,9	61,8		12 503,1	58,5			12 503,1			58,5
ROP SM	RR SM	19 998,1	34 263,2	171,3			14 331,7	71,7		11 749,5	56,8		11 545,5	57,7		10 569,0	52,9			10 569,0			52,9
ROP SV	RR SV	19 933,1	41 558,1	208,5			19 642,1	98,5		14 214,0	71,3		13 780,0	69,1		9 397,1	47,1			9 397,1			47,1
ROP IZ	RR IZ	18 809,8	54 280,9	288,6			17 468,1	92,9		10 606,8	56,4		9 360,4	49,8		8 392,4	44,6			8 392,4			44,6
ROP SČ	RR SČ	16 914,6	33 097,9	195,7			15 650,8	92,5		10 357,4	61,2		9 142,4	54,1		5 471,3	32,3			5 471,3			32,3
OP PK	HMP	7 126,6	14 628,8	205,3			6 263,5	87,9		4 694,4	65,9		3 358,9	47,1		2 344,7	32,9			2 344,7			32,9
OP PA	HMP	3 349,4	15 342,8	458,1			2 571,9	76,8		2 094,8	62,5		1 652,5	49,3		1 534,2	45,8			1 534,2			45,8
ESF		111 662,9	262 724,4	235,3			98 948,9	88,6		55 731,6	49,9		36 878,4	33,0		33 342,0	29,9			33 342,0			29,9
ERDF		412 225,0	708 773,5	171,9			358 223,2	86,9		209 865,7	50,9		171 173,3	41,5		137 147,3	31,3			137 147,3			31,3
FS		260 322,2	371 693,2	142,8			185 532,5	71,3		142 167,3	54,6		77 849,7	29,9		63 362,5	24,3			63 362,5			24,3
NSRR		784 599,0	1 343 191,0	171,2			642 704,6	81,9		407 864,6	52,0		285 901,4	36,5		233 851,7	29,8			233 851,7			29,8

Poznámky:

- Do NSRR patří ještě OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, na který je alokováno 258 mil. EUR.
- Ve sloupci „Proplacené prostředky příjemcům“, „Prostředky v souhrmných žádostech zaúčtovaných PCO“ a „Certifikované výdaje předložené Ek“ jsou zahrnuty údaje za IP a GG, nikoliv GP, a to z důvodu, že certifikace probíhá pouze na úrovni IP a GG.
- Projekty vybrané k realizaci Řídicím výborem OP ŽP, tj. projekty s dosud nepodepsanou Smlouvou / vydaným Rozhodnutím o poskytnutí dotace, jsou zahrnuty ve sloupci „Žádosti ve schvalovacím procesu“.
- Měnový kurz: 1 EUR = 25,1 CZK - měsíční kurz převzatý z MSC2007, „Prostředky v souhrmných žádostech zaúčtovaných PCO“ a „Certifikované výdaje předložené Ek“ jsou přepočteny kurzem v době zaúčtování v IS Viola, tj. kurz není shodný s aktuálním měsíčním kurzem.
- V MSC2007 se některé skutečnosti projevily až po datu generování výstupních sestav. U OP ŽP došlo k navýšení certifikovaných výdajů na 30,7 mld. Kč (21,2 % celkové alokace). Dále došlo k navýšení ve stavu „Prostředky v souhrmných žádostech zaúčtovaných PCO“ u OP LZ, ROP SZ, ROP MS, ROP SM, ROP IZ a OP PA.

Zdroj: MSC2007 – 4. 1. 2013

Tab. 3 - Údaje o stavu čerpání finančních prostředků podle jednotlivých OP a fondů EU (EU a národní zdroje)

Operační program / Fond	ŘO	Celková alokace podpory 2007–2013		Podané žádosti		Projekty s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou (Dodatkem)		Propiacedné prostředky příjemcům (včetně záloh)		Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO		Certifikované výdaje předložené EK (včetně vrátek)		
		mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	
		a	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a	f	f/a			
OP D	MD	183 288,6	135,1	199 136,9	108,6	147 710,3	80,6	111 146,3	60,6	96 623,1	52,7			
OP ŽP	MŽP	150 984,2	165,5	83 702,4	55,4	66 417,9	44,0	66 362,3	44,0	64 048,4	42,4			
OP PI	MPO	83 425,4	210,0	96 026,5	115,1	55 571,2	66,6	53 865,2	64,6	29 619,2	35,5			
OP LZZ	MPSV	58 580,3	200,3	58 034,8	99,1	34 109,1	58,2	30 949,1	52,8	30 666,1	52,3			
OP Vavpl	MŠMT	65 179,0	102 839,5	157,8	89,2	34 400,6	52,8	22 974,3	35,2	21 739,0	33,4			
IOP	MMR	49 469,0	73 598,5	148,8	43 218,3	87,4	23 445,8	47,4	23 219,0	46,9	22 754,2	46,0		
OP VK	MŠMT	54 940,4	145 031,0	264,0	50 448,2	91,8	39 131,3	71,2	28 034,5	51,0	25 259,4	46,0		
OP TP	MMR	5 466,6	9 550,8	174,7	4 754,6	87,0	2 482,2	45,4	2 480,8	45,4	2 473,8	45,3		
ROP SZ	RR SZ	22 760,3	48 395,1	212,6	17 864,8	78,5	15 960,2	70,1	15 402,0	67,7	12 466,8	54,8		
ROP MS	RR MS	23 024,8	40 806,6	177,2	20 058,9	87,1	15 188,4	66,0	14 484,1	62,9	13 345,3	58,0		
ROP JV	RR JV	21 973,5	41 800,2	190,2	22 587,7	102,8	16 198,9	73,7	15 731,2	71,6	12 470,0	56,8		
ROP SM	RR SM	20 654,8	40 467,6	195,9	82,4	14 033,1	67,9	13 663,0	66,1	12 111,4	58,6			
ROP SV	RR SV	20 381,0	44 523,2	218,5	17 022,0	103,1	16 383,3	80,4	16 089,8	78,9	13 675,3	67,1		
ROP JZ	RR JZ	19 467,6	57 707,8	296,4	19 289,2	99,1	13 457,5	69,1	12 362,3	63,5	11 314,1	58,1		
ROP SČ	RR SČ	17 511,1	36 881,6	210,6	17 607,3	100,5	12 654,6	72,3	11 096,8	63,4	10 845,9	61,9		
OP PK	HMP	7 445,7	16 738,1	224,8	6 471,9	86,9	5 138,3	69,0	4 601,0	61,8	4 144,4	55,7		
OP PA	HMP	3 528,3	16 327,0	462,7	3 329,4	94,4	2 584,9	73,3	1 974,4	56,0	1 903,7	54,0		
ESF	-	117 049,1	278 693,9	238,1	111 812,3	95,5	75 825,4	64,8	60 958,1	52,1	57 829,2	49,4		
ERDF	-	415 255,5	780 242,3	187,9	398 809,0	96,0	270 182,9	65,1	246 381,0	59,3	203 371,6	49,0		
FS	-	275 776,0	405 862,1	147,2	228 055,0	82,7	168 859,3	61,2	137 097,2	49,7	124 259,4	45,1		
NSRR	-	808 080,6	1 464 798,3	181,3	738 676,4	91,4	514 867,6	63,7	444 436,3	55,0	385 460,1	47,7		

Poznámka:

- Do NSRR patří ještě OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, na který je alokováno 258 mil. EUR.
- Ve sloupci „Propiacedné prostředky příjemcům“, „Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO“ a „Certifikované výdaje předložené EK“ jsou zahrnuty údaje za IP a GG, nikoliv GP, a to z důvodu, že certifikace probíhá pouze na úrovni IP a GG.
- Projekty vybrané k realizaci Řídicím výborem OP ŽP, tj. projekty s dosud nepodepsanou Smlouvou / vydaným Rozhodnutím o poskytnutí dotace, jsou zahrnuty ve sloupci „Žádosti ve schvalovacím procesu“.
- Měnový kurz: 1 EUR = 27,5 CZK - měsíční kurz převzatý z MSC2007, „Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO“ a „Certifikované výdaje předložené EK“ jsou přepočteny kurzem v době zaúčtování v IS Viola, tj. kurz není shodný s aktuálním měsíčním kurzem.

Zdroj: MSC2007 – 3. 1. 2014

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jana Nová

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Toky finančních prostředků z vybraných evropských fondů

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh: 54

Celkový počet stran příloh: 6

Počet titulů českých použitých zdrojů: 15

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 16

Počet internetových zdrojů: 4

Počet ostatních zdrojů: 23

Vedoucí práce: Ing. Josef Budík, CSc.